LIKUMI

Izdevējs: Saeima
Veids: likums
Pieņemts: 20.10.2022.
Stājas spēkā: 01.01.2023.

Publicēts:
Latvijas Vēstnesis, 215, 04.11.2022.
OP numurs: 2022/215.1

Attēlotā redakcija: 01.06.2024. - ...

Grozījumi:

06.12.2023. likums / LV, 241, 13.12.2023. / Stājas spēkā 14.12.2023.
21.03.2024. likums / LV, 67, 05.04.2024. / Stājas spēkā 01.06.2024.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Pašvaldību likums

I nodaļa
Vispārīgie noteikumi

1. pants. Likuma mērķis

Šā likuma mērķis ir nodrošināt demokrātisku, tiesisku, efektīvu, ilgtspējīgu, atklātu un sabiedrībai pieejamu pārvaldi katras pašvaldības administratīvajā teritorijā, kā arī līdzsvarotu pašvaldības pakalpojumu pieejamību.

2. pants. Pašvaldība

(1) Pašvaldība ir atvasināta publiska persona — vietējā pārvalde —, kurai ir iedzīvotāju ievēlēta lēmējinstitūcija — dome — un kura patstāvīgi nodrošina tai tiesību aktos noteikto funkciju un uzdevumu izpildi savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs un ir atbildīga par to.

(2) Pašvaldība ir atbildīga par domes un pašvaldības administrācijas darbību, ja likumos nav noteikts citādi.

II nodaļa
Pašvaldības kompetence

3. pants. Pašvaldības kompetences veidi

(1) Pašvaldības kompetenci nosaka ārējie normatīvie akti un saskaņā ar likumu noslēgtie publisko tiesību līgumi.

(2) Publisko tiesību jomā pašvaldība īsteno:

1) autonomo kompetenci — autonomās funkcijas un brīvprātīgās iniciatīvas, kas tiek īstenotas kā autonomās funkcijas;

2) uzdoto kompetenci — deleģētos pārvaldes uzdevumus.

4. pants. Autonomās funkcijas

(1) Pašvaldībai ir šādas autonomās funkcijas:

1) organizēt iedzīvotājiem ūdenssaimniecības, siltumapgādes un sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds;

2) gādāt par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana un uzturēšana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana), kā arī noteikt teritoriju un būvju uzturēšanas prasības, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu;

3) gādāt par pašvaldības īpašumā esošo ceļu būvniecību, uzturēšanu un pārvaldību;

4) gādāt par iedzīvotāju izglītību, tostarp nodrošināt iespēju iegūt obligāto izglītību un gādāt par pirmsskolas izglītības, vidējās izglītības, profesionālās ievirzes izglītības, interešu izglītības un pieaugušo izglītības pieejamību;

5) sniegt iedzīvotājiem daudzveidīgu kultūras piedāvājumu un iespēju piedalīties kultūras dzīvē, sekmēt pašvaldības teritorijā esošā kultūras mantojuma saglabāšanu un sniegt atbalstu kultūras norisēm;

6) gādāt par iedzīvotāju veselību — īstenot veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumus un organizēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību;

7) veicināt sporta attīstību, tostarp uzturēt un attīstīt pašvaldības sporta bāzes, atbalstīt sportistu un sporta klubu, arī profesionālo sporta klubu, darbību un sniegt atbalstu sporta pasākumu organizēšanai;

8) veikt darbu ar jaunatni;

9) nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus;

10) sniegt iedzīvotājiem palīdzību mājokļa jautājumu risināšanā, kā arī veicināt dzīvojamā fonda veidošanu, uzturēšanu un modernizēšanu;

11) īstenot bērnu un aizgādnībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzību;

12) sekmēt saimniecisko darbību pašvaldības administratīvajā teritorijā un sniegt tai atbalstu;

13) izsniegt atļaujas un licences komercdarbībai;

14) piedalīties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, tostarp izveidojot un finansējot pašvaldības

policiju;

15) saskaņā ar pašvaldības teritorijas plānojumu noteikt zemes izmantošanu un apbūvi;

16) nodrošināt ar būvniecības procesu saistīta administratīvā procesa tiesiskumu;

17) veikt civilstāvokļa aktu reģistrāciju;

18) veikt pasākumus civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanā, ugunsdrošības un ugunsdzēsības jomā;

19) organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus;

20) veicināt dabas kapitāla ilgtspējīgu pārvaldību un apsaimniekošanu, kā arī noteikt publiskā lietošanā esoša pašvaldības īpašuma izmantošanas kārtību, ja likumos nav noteikts citādi;

21) nodrošināt atskurbināšanas pakalpojumu pieejamību;

22) veicināt klimata pārmaiņu ierobežošanu un pielāgošanos tām.

(2) Pašvaldība autonomās funkcijas pilda atbilstoši ārējiem normatīvajiem aktiem un noslēgtajiem publisko tiesību līgumiem.

(3) Autonomo funkciju izpildi atbilstoši savai kompetencei organizē un par to atbild pašvaldība.

(4) Autonomo funkciju izpildi finansē no pašvaldības budžeta, ja likumā nav noteikts citādi. Ārējos normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos un kārtībā atsevišķu autonomo funkciju īstenošanā un finansēšanā piedalās valsts.

(5) Nododot pašvaldībai jaunu autonomo funkciju vai uzdevumu, kura izpilde saistīta ar izdevumu palielināšanos, vienlaikus pašvaldībai nosakāmi finansējuma avoti šīs funkcijas vai uzdevuma izpildes nodrošināšanai.

(6) Valsts var uzņemties pašvaldības autonomajā funkcijā ietilpstoša uzdevuma izpildi likumā minētajos gadījumos un kārtībā, ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principu.

5. pants. Brīvprātīgās iniciatīvas

(1) Pašvaldība savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi īstenot iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tās nav citu institūciju kompetencē un šādu darbību neierobežo citi likumi.

(2) Brīvprātīgo iniciatīvu izpildes kārtību nosaka un finansējumu nodrošina pašvaldība.

(3) Brīvprātīgās iniciatīvas plāno un finansējumu to izpildei nodrošina, ja tas netraucē pašvaldības kompetencē esošo autonomo funkciju un deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildei.

6. pants. Uzdevumu deleģēšana pašvaldībai

(1) Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā pašvaldībai var deleģēt valsts vai citas atvasinātas publiskas personas kompetencē ietilpstošu pārvaldes uzdevumu.

(2) Deleģējot pārvaldes uzdevumu, pašvaldībai tiek nodrošināts finansējums, kas nepieciešams attiecīgā pārvaldes uzdevuma izpildei.

(3) Valsts deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildē pašvaldība pārstāv valsti un ir Ministru kabineta padotībā. Valsts ir atbildīga par deleģētā pārvaldes uzdevuma tiesisku un lietderīgu izpildi.

7. pants. Pašvaldības tiesības deleģēt uzdevumus

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu pašvaldība atsevišķu tās autonomajā kompetencē ietilpstošu pārvaldes uzdevumu var deleģēt citai personai.

8. pants. Valstspilsētu pašvaldības funkcijas

(1) Rīgas valstspilsētas pašvaldība papildus pašvaldības autonomajām funkcijām pastāvīgi pilda šādas galvaspilsētas funkcijas:

1) nodrošina apstākļus ārvalstu delegāciju uzņemšanai un Latvijā akreditēto diplomātisko pārstāvniecību, starptautisko organizāciju un to pārstāvniecību darbībai, kā arī uztur ar to saistītos pašvaldībai piederošos nacionālās reprezentācijas objektus;

2) piedalās starptautiski un nacionāli nozīmīgu pasākumu organizēšanā un galvaspilsētas starptautiskā tēla stiprināšanā;

3) piedalās valsts un starptautiskas nozīmes vēstures objektu, nacionālās nozīmes kultūrvēsturisko objektu, kā arī kultūras infrastruktūras uzturēšanā un attīstīšanā;

4) piedalās valsts nozīmes sakaru sistēmu un transporta infrastruktūras uzturēšanā un attīstīšanā.

(2) Citas valstspilsētu pašvaldības papildus pašvaldības autonomajām funkcijām pastāvīgi veic šā panta pirmās daļas 3. un 4. punktā minētās funkcijas.

III nodaļa
Pašvaldības institucionālā sistēma

9. pants. Dome

(1) Domi veido vēlēti deputāti.

(2) Domē ievēlējamo deputātu skaitu nosaka Pašvaldības domes vēlēšanu likums.

(3) Domes deputāta tiesības un pienākumus nosaka šis likums un Pašvaldības domes deputāta statusa likums.

(4) Par piedalīšanos domes un komiteju sēdēs un par citu deputāta pienākumu pildīšanu domes deputāts saņem atlīdzību atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam.

10. pants. Domes kompetence

(1) Dome ir tiesīga izlemt ikvienu pašvaldības kompetences jautājumu. Tikai domes kompetencē ir:

1) izdot saistošos noteikumus, tostarp pašvaldības nolikumu, kā arī saistošos noteikumus par pašvaldības budžetu un teritorijas plānojumu;

2) apstiprināt pašvaldības gada pārskatu, konsolidēto gada pārskatu un gada publisko pārskatu;

3) apstiprināt pašvaldības attīstības plānošanas dokumentus, tostarp attīstības programmu un ilgtspējīgas attīstības stratēģiju;

4) apstiprināt pašvaldības teritoriālo dalījumu un tā pārvaldes struktūru;

5) lemt par pašvaldības administratīvās teritorijas sadalīšanu vai apvienošanu ar citu administratīvo teritoriju, administratīvās teritorijas robežu grozīšanu vai nosaukuma maiņu;

6) piešķirt un mainīt nosaukumus ielām, parkiem, laukumiem un citiem publiskiem pašvaldības infrastruktūras objektiem;

7) noteikt pašvaldības un tās teritoriālā iedalījuma vienību simboliku, likumā noteiktajā kārtībā saskaņojot to ar Valsts heraldikas komisiju;

8) izveidot un reorganizēt pašvaldības administrāciju, tostarp izveidot, reorganizēt un likvidēt tās sastāvā esošās institūcijas, kā arī izdot pašvaldības institūciju nolikumus;

9) likumā noteiktajā kārtībā izveidot, reorganizēt un likvidēt pašvaldības kapitālsabiedrības un nodibinājumus, kā arī lemt par dalību kapitālsabiedrībās, biedrībās un nodibinājumos;

10) iecelt amatā un atbrīvot no tā pašvaldības iestāžu vadītājus, kā arī citas amatpersonas normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos;

11) ievēlēt un atbrīvot domes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku un komiteju locekļus;

12) iecelt amatā un atbrīvot no tā pašvaldības izpilddirektoru un izpilddirektora vietnieku;

13) noteikt kārtību, kādā tiek iecelti vai ievēlēti pašvaldības pārstāvji citu publisku personu izveidotajās vai pašvaldības un citu publisku personu kopīgajās komitejās, komisijās, konsultatīvajās padomēs un darba grupās;

14) noteikt domes priekšsēdētāja atlīdzību, kā arī citus algotus amatus domē un atlīdzību par tiem;

15) atcelt domes priekšsēdētāja izdotos tiesību aktus;

16) lemt par pašvaldības nekustamā īpašuma atsavināšanu un apgrūtināšanu, kā arī par nekustamā īpašuma iegūšanu;

17) noteikt kārtību, kādā veicami darījumi ar pašvaldības kustamo mantu, kā arī kārtību, kādā notiek dāvinājumu un novēlējumu pieņemšana un pārzināšana, aizdevumu, aizņēmumu un citu saistību uzņemšanās pašvaldības vārdā, ievērojot likumā noteikto;

18) lemt par azartspēļu organizēšanas vietu atļaušanu vai aizliegšanu pašvaldības administratīvajā teritorijā;

19) lemt par kārtību, kādā izpildāmas pašvaldības autonomās funkcijas un nosakāmas par to izpildi atbildīgās amatpersonas, kā arī sniedzami pārskati par šo funkciju izpildi;

20) Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā pieņemt lēmumus, kas saistīti ar vēlēšanu un tautas nobalsošanas organizēšanu;

21) pieņemt lēmumus citos ārējos normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos.

(2) Ja likums tieši nenoteic, ka attiecīgā lēmuma pieņemšana ir domes kompetencē, dome, paredzot to pašvaldības nolikumā, var pilnvarot pašvaldības administrāciju:

1) lemt par pašvaldības nekustamā īpašuma izmantošanu;

2) ja tas nav aizliegts vai noteikts ar likumu, noteikt maksu par:

a) pašvaldības īpašuma lietošanu,

b) pašvaldības piegādāto siltumenerģiju, nosakot siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu,

c) sadzīves atkritumu apsaimniekošanu,

d) citiem pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem,

e) pašvaldības centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas lietošanu.

11. pants. Domes pirmā sēde

(1) Jaunievēlētās domes pirmo sēdi sasauc pašvaldības vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Pašvaldības domes vēlēšanu likumā noteiktajā kārtībā.

(2) Ar dienu, kad uz pirmo sēdi sanāk jaunievēlētā dome, beidzas iepriekšējās domes pilnvaras.

(3) Pašvaldības vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs līdz domes priekšsēdētāja ievēlēšanai vada domes sēdi un paraksta domes lēmumu par domes priekšsēdētāja ievēlēšanu.

12. pants. Domes priekšsēdētāja vēlēšanas

(1) Domes priekšsēdētāju ievēlē no domes deputātu vidus. Tiesības izvirzīt kandidātu domes priekšsēdētāja amatam ir ikvienam domes deputātam.

(2) Domes priekšsēdētājs ir ievēlēts, ja par kandidātu nobalso vairāk nekā puse domes deputātu.

(3) Ja neviens no kandidātiem nesaņem nepieciešamo balsu vairākumu pirmajā kārtā, tiek rīkota atkārtota balsošana par tiem diviem kandidātiem, kuri saņēmuši visvairāk balsu. Ievēlēts ir tas kandidāts, kurš saņēmis ievēlēšanai nepieciešamo balsu skaitu. Ja arī otrajā kārtā neviens no kandidātiem nav saņēmis ievēlēšanai nepieciešamo balsu vairākumu, tiek rīkota balsošanas trešā kārta par to kandidātu, kurš otrajā kārtā saņēmis vairāk balsu.

(4) Ja neviens no kandidātiem trešajā kārtā nav saņēmis ievēlēšanai nepieciešamo balsu skaitu, rīko jaunas domes priekšsēdētāja vēlēšanas.

13. pants. Domes priekšsēdētāja vietnieka vēlēšanas

(1) Pēc domes priekšsēdētāja ievēlēšanas no attiecīgās domes deputātiem ievēlē priekšsēdētāja vietnieku.

(2) Domes priekšsēdētājam var būt vairāki vietnieki. Domes priekšsēdētāja vietnieku skaitu nosaka pašvaldības nolikumā.

(3) Domes priekšsēdētāja vietnieka vēlēšanas notiek šā likuma 12. pantā noteiktajā kārtībā.

14. pants. Komiteju vēlēšanas

(1) Pēc domes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka ievēlēšanas no domes deputātiem ievēlē komitejas.

(2) Komitejas, to kompetenci un skaitlisko sastāvu nosaka pašvaldības nolikumā. Komitejas locekļu skaits nedrīkst būt mazāks par trim. Katrs deputāts ir vismaz vienas komitejas loceklis.

(3) No katra domes deputātu kandidātu saraksta komitejā ievēlējamo deputātu skaitu nosaka proporcionāli deputātu skaitam, kas domē ievēlēti no katra domes deputātu kandidātu saraksta. Proporcionalitātes principu var neievērot gadījumā, kad tas nav iespējams objektīvu iemeslu dēļ, lai ievērotu šā panta otrajā daļā noteikto, kā arī matemātisku iemeslu dēļ, un gadījumā, kad visi no domes deputātu kandidātu saraksta domē ievēlētie deputāti atsakās no dalības komitejā.

15. pants. Komitejas sastāva izmaiņas

(1) Deputāts izbeidz darbību komitejā, ja pēc deputāta rakstveida iesnieguma saņemšanas dome pieņēmusi lēmumu par viņa atbrīvošanu no komitejas locekļa pienākumu pildīšanas.

(2) Ja deputātu atbrīvo no komitejas locekļa pienākumu pildīšanas, no attiecīgā domes deputātu kandidātu saraksta domē ievēlētie deputāti ir tiesīgi izvirzīt citu deputātu dalībai attiecīgajā komitejā.

(3) Lai uzlabotu darba efektivitāti, dome ir tiesīga izveidot jaunu komiteju, kā arī likvidēt komiteju vai samazināt tās locekļu skaitu, nesaņemot viņu iesniegumus par darbības izbeigšanu komitejā. Izveidojot jaunu komiteju vai samazinot tās locekļu skaitu, dome lemj par komitejas sastāvu, ievērojot šā likuma 14. panta otrajā un trešajā daļā noteikto.

16. pants. Ierobežojumi amatu ieņemšanai domē

(1) Par domes priekšsēdētāja vai priekšsēdētāja vietnieka amata kandidātu neizvirza domes deputātu, kuram Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā piemērots procesuālais piespiedu līdzeklis (drošības līdzeklis) — noteiktas nodarbošanās aizliegums, kas liedz pildīt domes priekšsēdētāja vai priekšsēdētāja vietnieka amata pienākumus.

(2) Ikvienam domes deputātam ir tiesības tikt ievēlētam domes institūcijās un amatos, ja ārējos normatīvajos aktos nav noteikti ierobežojumi vai kriminālprocesā nav piemērots procesuālais piespiedu līdzeklis (drošības līdzeklis) — noteiktas nodarbošanās aizliegums, kas liedz pildīt attiecīgā amata pienākumus.

17. pants. Domes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka pilnvaras

(1) Domes priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks pilnvaras iegūst ar ievēlēšanas brīdi.

(2) Domes priekšsēdētāja amats ir algots.

(3) Domes priekšsēdētājs:

1) vada domes darbu un pārstāv pašvaldības intereses, tostarp pārstāv domi tās sēžu starplaikos;

2) vada domes sēdes un paraksta domes lēmumus;

3) bez īpaša pilnvarojuma pārstāv pašvaldību tiesā un attiecībās ar valsts pārvaldes un citām valsts institūcijām;

4) uzrauga tiesas spriedumu izpildi lietās, kurās viena no pusēm ir pašvaldība;

5) izdod pilnvaras, paraksta līgumus un citus juridiskos dokumentus atbilstoši pašvaldības nolikumam;

6) ierosina jautājumu izskatīšanu domē un komitejās, tostarp iesniedz izskatīšanai no valsts institūcijām saņemtos iesniegumus un pieprasījumus;

7) ja nepieciešams, ieceļ no pašvaldības administrācijas darbinieku vidus iestādes vadītāja vai izpilddirektora pienākumu izpildītāju viņa prombūtnes laikā vai līdz brīdim, kad dome lēmusi par jauna iestādes vadītāja vai izpilddirektora iecelšanu amatā;

8) dod rīkojumus izpilddirektoram, pašvaldības iestāžu un citu institūciju vadītājiem, ciktāl tas nepieciešams domes priekšsēdētāja pilnvaru īstenošanai;

9) veic citus pienākumus, kas paredzēti normatīvajos aktos un domes lēmumos.

(4) Domes priekšsēdētāja vietnieks aizvieto domes priekšsēdētāju viņa prombūtnes laikā pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā un apjomā. Ja domes priekšsēdētājam ir vairāki vietnieki, šo vietnieku kompetenci, tostarp domes priekšsēdētāja aizvietošanas kārtību, nosaka pašvaldības nolikumā.

(5) Ja domes priekšsēdētājs ir atlaists, atbrīvots, atstādināts vai atkāpies no amata pienākumu pildīšanas vai citu iemeslu dēļ vairs nespēj pildīt priekšsēdētāja pienākumus, priekšsēdētāja vietnieks pilda domes priekšsēdētāja pienākumus.

(6) Lai nodrošinātu savu darbību, domes priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks uz pilnvaru laiku var pieņemt darbā konsultatīvos darbiniekus un izveidot biroju. Domes priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks var uzteikt darba līgumu ar konsultatīvo darbinieku jebkurā laikā, nenorādot uzteikuma iemeslus.

(7) Pašvaldība normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nosūta pieprasījumu kompetentajai valsts drošības iestādei par speciālās atļaujas pieejai valsts noslēpumam piešķiršanu domes priekšsēdētājam un priekšsēdētāja vietniekam ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc viņu ievēlēšanas amatā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.06.2024.)

18. pants. Domes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka tiesības atkāpties no amata

Domes priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks var atkāpties no amata, rakstveidā paziņojot par to domei. Šādā gadījumā domes priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks turpina pildīt pienākumus līdz nākamajai domes sēdei, kad viņa pilnvaras izbeidzas neatkarīgi no tā, vai šajā sēdē tiek ievēlēts jauns domes priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks.

19. pants. Domes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka atbrīvošana no amata

(1) Pēc vismaz vienas trešdaļas domes deputātu pieprasījuma dome lemj par domes priekšsēdētāja vai priekšsēdētāja vietnieka atbrīvošanu no amata.

(2) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram ir tiesības pieprasīt domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no amata, ja domes priekšsēdētājs neievēro vai nepilda ārējo normatīvo aktu prasības, domes lēmumus vai tiesas spriedumus.

(3) Pieprasījumu par domes priekšsēdētāja vai priekšsēdētāja vietnieka atbrīvošanu no amata izskata tuvākajā domes sēdē, bet ne vēlāk kā 10 darbdienu laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas. Ja šajā laikā nav paredzēta domes kārtējā sēde, domes priekšsēdētājs sasauc domes ārkārtas sēdi.

(4) Ja domes priekšsēdētājs šā panta trešajā daļā noteiktajā laikā nav sasaucis domes sēdi, to dara priekšsēdētāja vietnieks.

(5) Domes sēdē jautājuma izskatīšanu par domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no amata vada domes priekšsēdētāja vietnieks. Ja domes priekšsēdētāja vietnieks tiek aizkavēts pildīt savus pienākumus, jautājuma izskatīšanu vada un domes lēmumu paraksta deputāts, kurš pirmais parakstījis šā panta pirmajā daļā minēto pieprasījumu.

(6) Domes priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks ir atbrīvots no amata, ja par to nobalso vairāk nekā puse domes deputātu.

20. pants. Pašvaldības administrācija

(1) Pašvaldības administrācija ir pastarpinātā pārvalde, kuru dome izveido pašvaldībai noteikto funkciju un uzdevumu izpildes nodrošināšanai. Pašvaldības administrāciju veido pašvaldības iestādes un amatpersonas. Pašvaldības administrācijas struktūru nosaka pašvaldības nolikumā.

(2) Dome izveido centrālo pārvaldi — pašvaldības iestādi, kas nodrošina domes un komiteju organizatorisko un tehnisko apkalpošanu un pilda citas pašvaldības nolikumā noteiktās funkcijas.

(3) Pašvaldības administrācijas darbinieku atlīdzību nosaka atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam.

(4) Nomainoties domei, pašvaldības administrācijas darbinieku darba attiecības netiek pārtrauktas.

(5) Pašvaldības darbiniekus, kas ir valsts amatpersonas atbilstoši likumam "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā", izraugās atklātā konkursā. Amata kandidātu vērtēšanas kārtību un kritērijus, tostarp kandidāta izglītības, iepriekšējās darba pieredzes un kompetences prasības, nosaka attiecīgās iestādes vadītājs, bet iestādes vadītājam — izpilddirektors. Konkursā pieņemtie lēmumi ir pašvaldības lēmumi privāto tiesību jomā.

(6) Lai nodrošinātu labu pārvaldību, it īpaši pašvaldības uzdevumu efektīvu izpildi un sabiedrības uzticību konkrētās pašvaldības darbam, kā arī lai veicinātu darbinieka kvalifikācijas izaugsmi, darbinieku, neizsludinot atklātu konkursu un motivējot pārcelšanas pieļaujamību un lietderību, var pārcelt jebkurā citā pašvaldības amatā atbilstoši viņa spējām un kvalifikācijai uz noteiktu vai nenoteiktu laiku tajā pašā vai citā iestādē, izvērtējot darbinieka viedokli. Pārcelšanas pamatojums var būt arī darbinieka motivēts lūgums.

(7) Šā panta sestajā daļā minētā pārcelšana citā amatā notiek:

1) vienojoties par grozījumiem darba līgumā vai

2) ja darbinieks pārcelšanai nepiekrīt, — pašvaldībai vienpusēji grozot darba līguma noteikumus par veicamo darbu, izņemot gadījumu, kad pašvaldība Darba likumā noteiktajā kārtībā ir uzteikusi darba līgumu sakarā ar tajā piedāvātajiem grozījumiem.

(8) Ja darbinieku pārceļ citā amatā, pamatojoties uz šā panta sesto daļu, viņam nosaka mēnešalgu, kas nav zemāka par iepriekšējo, izņemot gadījumu, kad pārcelšanas pamatā ir darbinieka motivēts lūgums.

(9) Darbiniekam ir tiesības pārsūdzēt pašvaldības lēmumu vienpusēji grozīt darba līguma noteikumus rajona (pilsētas) tiesā tādā pašā kārtībā un termiņos, kāda Darba likumā noteikta darba devēja uzteikuma pārsūdzēšanai.

21. pants. Pašvaldības izpilddirektora un izpilddirektora vietnieka iecelšana

(1) Pašvaldības izpilddirektoru ieceļ dome uz pieciem gadiem.

(2) Dome ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms pašvaldības izpilddirektora pilnvaru termiņa beigām, pamatojoties uz viņa darba novērtējumu, lemj par pilnvaru termiņa pagarināšanu uz pieciem gadiem, ja izpilddirektors tam piekrīt, vai rīko konkursu uz izpilddirektora amatu.

(3) Ja dome, skatot jautājumu par darba līguma pārslēgšanu ar izpilddirektoru, pieņem lēmumu nepagarināt darba līgumu, tā var piedāvāt viņam citu amatu pašvaldības administrācijā, nerīkojot uz šo amatu atklātu konkursu.

(4) Pašvaldības izpilddirektoru izraugās atklātā konkursā. Pašvaldības izpilddirektora amata kandidātu vērtēšanas kārtību un kritērijus, tostarp kandidāta izglītības, iepriekšējās darba pieredzes un kompetences prasības, nosaka dome. Pašvaldības izpilddirektora amata kandidāts atbilst vismaz šādām prasībām:

1) ir Latvijas Republikas pilsonis;

2) pārvalda latviešu valodu;

3) ir augstākā izglītība;

4) nav sodīts par smagu vai sevišķi smagu noziegumu vai ir reabilitēts, vai ir noņemta vai dzēsta sodāmība;

5) sakarā ar disciplinārlietā, administratīvo pārkāpumu lietā vai krimināllietā piemērotu sodu nav aizliegts ieņemt iestādes vadītāja amatu;

6) rīcībspēju nav ierobežojusi tiesa;

7) nav vai nav bijis PSRS, Latvijas PSR vai kādas ārvalsts valsts drošības dienesta, izlūkdienesta vai pretizlūkošanas dienesta štata darbinieks;

8) nav vai nav bijis ar likumiem vai tiesas nolēmumiem aizliegto organizāciju dalībnieks;

9) normatīvajos aktos noteiktajam speciālās atļaujas pieejai valsts noslēpumam saņemšanai.

(5) Pašvaldības izpilddirektora pilnvaru termiņu skaita no amatā iecelšanas dienas vai pilnvaru termiņa pagarināšanas dienas. Pašvaldības izpilddirektors pēc pilnvaru termiņa beigām turpina pildīt izpilddirektora pienākumus līdz jauna pašvaldības izpilddirektora iecelšanai, ja pašvaldībā nav izpilddirektora vietnieka un saskaņā ar šā likuma 17. panta trešās daļas 7. punktā noteikto nav iecelts cits izpilddirektora pienākumu izpildītājs.

(6) Pašvaldības izpilddirektoram var būt viens vai vairāki vietnieki. Pašvaldības izpilddirektora vietnieku skaitu nosaka pašvaldības nolikumā. Pašvaldības izpilddirektora vietnieka iecelšanai amatā piemērojama šajā pantā noteiktā kārtība un prasības.

(7) Pašvaldības izpilddirektors vai izpilddirektora vietnieks ir iecelts amatā vai atbrīvots no amata, ja par to nobalso vairāk nekā puse domes deputātu. Šāds domes balsojums nepieciešams arī tādēļ, lai pagarinātu pilnvaru termiņu šā panta otrajā daļā noteiktajā gadījumā. Darba līgumu ar pašvaldības izpilddirektoru vai izpilddirektora vietnieku slēdz domes priekšsēdētājs.

(8) Pašvaldība normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nosūta pieprasījumu kompetentajai valsts drošības iestādei par speciālās atļaujas pieejai valsts noslēpumam piešķiršanu izpilddirektoram un izpilddirektora vietniekam ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc viņu iecelšanas amatā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.06.2024.)

22. pants. Pašvaldības izpilddirektora un izpilddirektora vietnieka pilnvaras

(1) Pašvaldības izpilddirektors:

1) nodrošina domes lēmumu izpildi;

2) vada centrālo pārvaldi, ja pašvaldības nolikumā nav noteikts citādi, kontrolē un koordinē pašvaldības administrācijas darbu, kā arī dod rīkojumus pašvaldības administrācijas darbiniekiem, kuri par to informē savu tiešo vadītāju;

3) pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā pieņem darbā un atbrīvo no tā centrālās pārvaldes darbiniekus, ja izpilddirektors ir arī centrālās pārvaldes vadītājs;

4) ierosina domei iecelt amatā vai atbrīvot no tā pašvaldības iestāžu vadītājus un slēdz darba līgumus ar iestāžu vadītājiem;

5) iesniedz domei priekšlikumus par pašvaldības iestāžu un citu institūciju, kā arī pašvaldības kapitālsabiedrību izveidošanu, reorganizēšanu un likvidēšanu;

6) ir tiesīgs apturēt un atcelt pašvaldības iestāžu vadītāju nelikumīgus un nelietderīgus lēmumus, ja likumā nav noteikts citādi;

7) pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā rīkojas ar pašvaldības mantu un finanšu resursiem, kā arī veic tiesiskus darījumus;

8) saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu veic kapitāla daļu turētāja pārstāvja pienākumus kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļu turētājs ir pašvaldība;

9) organizē pašvaldības gada pārskata, konsolidētā gada pārskata un gada publiskā pārskata sagatavošanu;

10) organizē iepriekšējā domes priekšsēdētāja izpilddirektoram nodotās lietvedības un dokumentu nodošanu jaunajam domes priekšsēdētājam;

11) nomainoties domei, nodrošina pašvaldības administrācijas darba nepārtrauktību;

12) atbilstoši kompetencei pieņem pārvaldes lēmumus un īsteno pašvaldības administrācijas pieņemto pārvaldes lēmumu tiesiskuma kontroli;

13) organizē pašvaldības iekšējās kontroles sistēmas izveidi, kā arī uzrauga un pilnveido to;

14) sniedz pārskatu par savu darbību pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā;

15) veic citus pienākumus, kas paredzēti ārējos normatīvajos aktos un domes lēmumos.

(2) Pašvaldības izpilddirektora vietnieks aizvieto pašvaldības izpilddirektoru viņa prombūtnes laikā, kā arī pilda pienākumus, kurus ar rīkojumu uzdevis izpilddirektors vai kuri noteikti amata aprakstā vai pašvaldības nolikumā. Ja pašvaldības izpilddirektoram ir vairāki vietnieki, šo vietnieku kompetenci, tostarp izpilddirektora aizvietošanas kārtību, nosaka pašvaldības nolikumā.

23. pants. Novada teritoriālo vienību pārvalde

(1) Lai nodrošinātu pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību novada pagastos un novada pilsētās, pašvaldības

dome izveido pagasta vai pilsētas pārvaldi vai teritoriālā iedalījuma vienību apvienības pārvaldi. Pašvaldības dome var izveidot teritoriālā iedalījuma vienību (pagastu vai pagastu un pilsētas) apvienības pārvaldi, ja pašvaldības nolikumā noteiktais novada teritoriālais dalījums ietver teritoriālā iedalījuma vienību apvienību, nodrošinot šā panta trešajā daļā minētos pakalpojumus katrā apvienību veidojošā teritoriālā iedalījuma vienībā.

(2) Pagasta vai pilsētas pārvaldi var neveidot:

1) ja novada administratīvajā teritorijā ietilpst tikai viens pagasts;

2) ja pagasta teritorijā ir mazāk nekā 500 pastāvīgo iedzīvotāju, šādā gadījumā izveidojot teritoriālā iedalījuma apvienības pārvaldi;

3) novada teritoriālajā vienībā, kurā atrodas novada administratīvais centrs, ja tajā pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību nodrošina citas novada administratīvajā centrā esošas pašvaldības pārvaldes struktūras.

(3) Pagasta vai pilsētas pārvalde nodrošina vismaz šādus pakalpojumus:

1) izsniedz izziņas atbilstoši pašvaldības kompetencei un sniedz informāciju par pašvaldības kompetencē esošiem jautājumiem;

2) pieņem valsts noteikto nodokļu un nodevu maksājumus, kuru iekasēšana ir uzdota pašvaldībai, kā arī domes noteikto nodevu maksājumus un maksājumus par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem;

3) izmaksā pašvaldības sociālos pabalstus;

4) pieņem iesniegumus un organizē atbilžu sniegšanu attiecīgajām personām;

5) nodrošina informācijas pieejamību par domes pieņemtajiem lēmumiem.

24. pants. Administratīvā komisija

(1) Administratīvā pārkāpuma procesa veikšanai, kā arī likumā "Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem" noteikto uzdevumu izpildei dome izveido pašvaldības administratīvo komisiju vismaz piecu cilvēku sastāvā. Dome var izveidot pašvaldības administratīvās komisijas apakškomisijas.

(2) Pašvaldības administratīvā komisija un apakškomisija ir lemttiesīga, ja tajā piedalās ne mazāk kā puse tās sastāva.

25. pants. Pašvaldības administratīvie akti

(1) Dome pilnvaro pašvaldības administrācijas iestādi vai amatpersonu izdot administratīvo aktu pašvaldības vārdā, izņemot gadījumu, kad likums vai Ministru kabineta noteikumi tieši nosaka to pašvaldības institūciju, tostarp domi, kuras kompetencē ir administratīvā akta izdošana.

(2) Domes izdotos administratīvos aktus var pārsūdzēt administratīvajā tiesā. Pašvaldības administrācijas izdotos administratīvos aktus var apstrīdēt pašvaldības ietvaros.

IV nodaļa
Domes un komiteju darba organizācija

26. pants. Domes darba kārtība

(1) Domes darbs notiek domes sēdēs un komiteju sēdēs.

(2) Domes darba organizāciju nosaka pašvaldības darba reglaments.

27. pants. Domes sēdes

(1) Dome lēmumus pieņem domes sēdē.

(2) Domes sēde notiek, ja tajā piedalās vairāk nekā puse domes deputātu (kvorums). Sēdes vadītājs pārliecinās par kvorumu pirms katra balsojuma. Ja nav kvoruma, sēdes vadītājs sēdi slēdz vai pārtrauc. Ja kvoruma nav arī pēc pārtraukuma, domes sēdi slēdz.

(2^1) Šā likuma 32. panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā sasauktā domes kārtējā sēde notiek, ja tajā piedalās vismaz trešā daļa domes deputātu.

(3) Domes sēde ir atklāta, izņemot likumā noteiktos gadījumus. Pašvaldība savā oficiālajā tīmekļvietnē nodrošina domes sēdes audiovizuālu tiešraidi.

(4) Domes sēdi vai tās daļu pasludina par slēgtu, ja nepieciešams izskatīt jautājumu, kas skar personas privāto dzīvi vai bērnu intereses, adopcijas noslēpumu, komercnoslēpumu vai citu informāciju, kuras izpaušana ir aizliegta saskaņā ar likumu. Domes slēgtās sēdes darba kārtību vai domes sēdes slēgtajā daļā iekļautos jautājumus un pieņemtos lēmumus nepublisko, bet norāda izskatāmā jautājuma un pieņemtā lēmuma būtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.12.2023. likumu, kas stājas spēkā 14.12.2023.)

28. pants. Domes kārtējās sēdes sasaukšana

(1) Domes priekšsēdētājs domes kārtējo sēdi sasauc atbilstoši nepieciešamībai, bet ne retāk kā reizi mēnesī, nosakot sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu. Šā likuma 33. panta pirmajā daļā noteiktajos gadījumos norāda, ka domes sēde notiks attālināti.

(1^1) Ja domes priekšsēdētājs un domes priekšsēdētāja vietnieks ir aizkavēti pildīt savus pienākumus, ir atlaisti, atbrīvoti vai atkāpušies no amata vai likumā un pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā nav sasaukta domes kārtējā sēde un nepieciešams nodrošināt pašvaldības darba nepārtrauktību, vismaz trešā daļa domes deputātu var sasaukt domes kārtējo sēdi. Domes kārtējās sēdes darba kārtību pēc deputātu pieprasījuma sagatavo pašvaldības izpilddirektors. Ja domes priekšsēdētājs un domes priekšsēdētāja vietnieks neierodas uz domes sēdi, tad sēdi vada deputāts, kurš pirmais parakstījis paziņojumu par domes sēdes sasaukšanu.

(1^2) Ja vismaz trešā daļa domes deputātu nav sasaukuši domes kārtējo sēdi atbilstoši šā panta $1.^1$ daļai mēneša laikā kopš iepriekšējās domes kārtējās sēdes, pašvaldības izpilddirektors triju darbdienu laikā sagatavo domes kārtējās sēdes darba kārtības projektu un nosūta to vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram ar lūgumu sasaukt domes kārtējo sēdi. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs triju darbdienu laikā pēc minētās informācijas saņemšanas sasauc domes kārtējo sēdi, nosakot tās darba kārtību, norises laiku un vietu. Ja domes priekšsēdētājs un domes priekšsēdētāja vietnieks neierodas uz domes sēdi, domes sēdes vadītāju no sava vidus ieceļ klātesošie domes deputāti.

(2) Domes deputātiem paziņo domes kārtējās sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu pašvaldības darba reglamentā noteiktajā kārtībā. Domes lēmumu projekti, atzinumi par tiem un citi izziņas materiāli, kas noteikti pašvaldības darba reglamentā, ir pieejami domes deputātiem ne vēlāk kā trīs darbdienas pirms domes kārtējās sēdes.

(3) Paziņojumu par domes kārtējās sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu ne vēlāk kā trīs darbdienas pirms sēdes izliek apmeklētājiem pieejamā vietā un publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē.

(4) Domes lēmumu projekti ir publiski pieejami pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā ne vēlāk kā trīs darbdienas pirms domes kārtējās sēdes, izņemot domes lēmumu projektus, kas ir iekļauti domes sēdes darba kārtībā pēc šā termiņa, kā arī lēmuma projektus, kas skar šā likuma 27. panta ceturtajā daļā minētos jautājumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.12.2023. likumu, kas stājas spēkā 14.12.2023.)

29. pants. Domes ārkārtas sēdes sasaukšana

(1) Domes priekšsēdētājs domes ārkārtas sēdi sasauc pēc savas iniciatīvas vai pēc šā likuma 30. panta pirmajā daļā minēto subjektu pieprasījuma.

(2) Sasaucot domes ārkārtas sēdi, tiek noteikta sēdes darba kārtība, ierosinātā jautājuma steidzamības pamatojums, norādot sekas, kas iestāsies, ja jautājums netiks risināts steidzami, kā arī sēdes norises laiks un vieta un pievienots domes lēmuma projekts. Domes ārkārtas sēdē neskata pašvaldības budžetu un tā grozījumus.

(3) Domes lēmumu projekti, atzinumi par tiem un citi izziņas materiāli, kas noteikti pašvaldības darba reglamentā, ir pieejami visiem domes deputātiem ne vēlāk kā trīs stundas pirms domes ārkārtas sēdes.

(4) Dome ir tiesīga lemt par jautājuma izslēgšanu no domes ārkārtas sēdes darba kārtības, ja dome tās priekšsēdētāja norādīto ierosinātā jautājuma steidzamības pamatojumu atzīst par nepietiekamu. Dome var lemt par jautājuma izslēgšanu no domes ārkārtas sēdes darba kārtības arī tad, ja domes priekšsēdētājs nav norādījis ierosinātā jautājuma steidzamības pamatojumu.

(5) Paziņojumu par domes ārkārtas sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē.

30. pants. Domes ārkārtas sēdes sasaukšana pēc pieprasījuma

(1) Domes priekšsēdētājs domes ārkārtas sēdi sasauc triju darbdienu laikā, ja to pieprasa:

1) vismaz trešdaļa deputātu;

2) vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs;

3) Ministru kabinets.

(2) Iesniegumā par domes ārkārtas sēdes sasaukšanu norāda šīs sēdes darba kārtību un tam pievieno domes lēmuma projektu. Ja domes ārkārtas sēdes sasaukšanu pieprasa vismaz trešdaļa deputātu, iesniegumā norāda arī ierosināto jautājumu steidzamības pamatojumu.

(3) Domes priekšsēdētājs sasauc domes ārkārtas sēdi, nosaka šīs sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu, ievērojot šā likuma 29. panta trešajā un piektajā daļā noteikto. Ja deputātu iesniegumā par domes ārkārtas sēdes sasaukšanu nav norādīts ierosināto jautājumu steidzamības pamatojums, domes priekšsēdētājs var nesasaukt domes ārkārtas sēdi un deputātu iesniegumā norādītos jautājumus iekļaut domes nākamās kārtējās sēdes darba kārtībā.

(4) Dome ir tiesīga izvērtēt domes ārkārtas sēdes steidzamības pamatojumu un lemt par jautājuma izslēgšanu no

sēdes darba kārtības, ja dome norādīto steidzamības pamatojumu atzīst par nepietiekamu.

(5) Šā panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajos gadījumos domes ārkārtas sēdes ierosinātājs vai tā pilnvarots pārstāvis piedalās sēdē un ziņo par ierosināto jautājumu.

(6) Ja domes priekšsēdētājs šā panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajos gadījumos nav sasaucis domes ārkārtas sēdi, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs vai Ministru kabinets var atkārtoti pieprasīt sasaukt domes ārkārtas sēdi, nosakot sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu.

31. pants. Deputātu tiesības sasaukt domes ārkārtas sēdi

(1) Ja domes priekšsēdētājs un domes priekšsēdētāja vietnieks tiek aizkavēti pildīt savus pienākumus, ir atlaisti, atbrīvoti vai atkāpušies no amata un nepieciešams nodrošināt pašvaldības darba nepārtrauktību, vismaz trešdaļa domes deputātu var sasaukt domes ārkārtas sēdi, paziņojot par to deputātiem pašvaldības darba reglamentā noteiktajā kārtībā.

(2) Paziņojumā par domes ārkārtas sēdes sasaukšanu norāda domes sēdes darba kārtību, ierosināto jautājumu steidzamības pamatojumu, sēdes norises laiku un vietu un tam pievieno domes lēmuma projektu. Paziņojumu nosūta arī vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram.

(3) Domes ārkārtas sēdi sasauc ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc tās paziņošanas.

(4) Domes ārkārtas sēdi vada un tajā pieņemtos lēmumus paraksta deputāts, kurš pirmais parakstījis paziņojumu par domes ārkārtas sēdes sasaukšanu.

(5) Dome ir tiesīga izvērtēt domes ārkārtas sēdes steidzamības pamatojumu un lemt par jautājuma izslēgšanu no domes sēdes darba kārtības, ja dome norādīto steidzamības pamatojumu atzīst par nepietiekamu. Dome var lemt par jautājuma izslēgšanu no domes sēdes darba kārtības arī tad, ja paziņojumā par domes ārkārtas sēdes ierosināšanu nav norādīts ierosinātā jautājuma steidzamības pamatojums.

32. pants. Atkārtotas domes sēdes sasaukšana

(1) Ja uz domes sēdi deputāti nav ieradušies šā likuma 27. panta otrajā daļā minētajā skaitā, sēdes vadītājs sasauc atkārtotu:

1) domes kārtējo sēdi — ne agrāk kā pēc septiņām un ne vēlāk kā pēc 14 dienām, ja nepieciešams, papildinot sēdes darba kārtību;

2) domes ārkārtas sēdi — ne vēlāk kā nākamajā darbdienā sēdes darba kārtībā iekļauto jautājumu izskatīšanai.

(2) Sasaucot atkārtotu domes sēdi, par tās darba kārtību, norises laiku un vietu sēdes vadītājs informē vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru, norādot arī tās domes sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu, uz kuru neieradās nepieciešamais domes deputātu skaits.

(3) Ja uz atkārtotu domes kārtējo sēdi deputāti nav ieradušies šā likuma 27. panta otrajā daļā minētajā skaitā, sēdes vadītājs sasauc nākamo atkārtoto domes kārtējo sēdi, ievērojot šā panta pirmajā un otrajā daļā noteikto kārtību.

(4) Ja domes priekšsēdētājs un domes priekšsēdētāja vietnieks nesasauc atkārtotu domes kārtējo sēdi saskaņā ar šā panta pirmo vai trešo daļu, to var sasaukt vismaz trešā daļa domes deputātu. Domes sēdi vada deputāts, kurš pirmais parakstījis paziņojumu par domes sēdes sasaukšanu.

(5) Ja domes priekšsēdētājs un domes priekšsēdētāja vietnieks šā panta trešajā daļā minētajā gadījumā nesasauc

atkārtotu domes kārtējo sēdi, to var sasaukt arī vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs. Pašvaldības izpilddirektors triju darbdienu laikā sagatavo domes kārtējās sēdes darba kārtības projektu un nosūta to vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram ar lūgumu sasaukt domes kārtējo sēdi. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs triju darbdienu laikā pēc minētās informācijas saņemšanas sasauc domes kārtējo sēdi, nosakot tās darba kārtību, norises laiku un vietu. Ja domes priekšsēdētājs un domes priekšsēdētāja vietnieks neierodas uz atkārtoto domes kārtējo sēdi, domes sēdes vadītāju no sava vidus ieceļ klātesošie domes deputāti.

(6) Šā panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā sasauktajā nākamajā atkārtotajā domes kārtējā sēdē neskata pašvaldības nolikumu, ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, attīstības programmu, teritorijas plānojumu un to grozījumus, šā likuma 10. panta pirmās daļas 11. un 12. punktā minētos jautājumus, jautājumus par pašvaldības iestāžu vadītāju iecelšanu amatā, kā arī jautājumu par deputāta pilnvaru anulēšanu. Dome lēmumu pieņem ar klātesošo domes deputātu balsu vairākumu.

(06.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.12.2023.)

33. pants. Tiešsaistes videokonferences sarunu rīka izmantošana domes sēdē

(1) Dome pašvaldības nolikumā var paredzēt gadījumus, kad, izmantojot tiešsaistes videokonferences sarunu rīku, domes sēde var notikt attālināti.

(2) Domes priekšsēdētājs var noteikt, ka deputāts klātienes domes sēdē piedalīsies attālināti, izmantojot tiešsaistes videokonferences sarunu rīku, ja tas ir paredzēts pašvaldības nolikumā un ja deputāts nevar ierasties šīs sēdes norises vietā uz:

1) domes kārtējo sēdi veselības stāvokļa vai komandējuma dēļ;

2) domes ārkārtas sēdi.

(3) Deputāts uzskatāms par klātesošu domes sēdē un ir tiesīgs piedalīties balsošanā, neatrodoties sēdes norises vietā, ja viņš ir reģistrējies dalībai domes sēdē, viņam ir nodrošināta tehniska iespēja piedalīties sēdē, izmantojot tiešsaistes videokonferences sarunu rīku, un ir nodrošināta elektroniskā balsošana tiešsaistē.

(4) Tiešsaistes videokonferences sarunu rīka izmantošanas kārtību domes sēdē, tostarp kārtību, kādā deputāts reģistrējas dalībai domes sēdē un piedalās balsošanā, un kārtību, kādā tiek nodrošināts domes sēdes atklātums un to domes sēdes dalībnieku iespēja izteikties par domes sēdē izskatāmajiem jautājumiem, kuri nav domes deputāti, nosaka pašvaldības darba reglamentā.

34. pants. Domes sēdes darba kārtība

(1) Domes sēdes darba kārtībā iekļautos jautājumus dome izskata norādītajā secībā. Domes sēdes darba kārtībā iekļauto jautājumu secību var mainīt, ja par to nobalso vairāk nekā puse klātesošo domes deputātu.

(2) Domes sēdes darba kārtību var grozīt — izslēgt vai papildināt ar jauniem darba kārtības jautājumiem —, ja par to nobalso vismaz divas trešdaļas klātesošo domes deputātu. Domes ārkārtas sēdes darba kārtību grozīt nedrīkst, izņemot šajā likumā noteiktos gadījumus.

35. pants. Balsošanas kārtība

(1) Balsošana domes sēdēs ir atklāta. Dome var lemt par elektroniskās balsošanas rīka izmantošanu, ja tiek nodrošināta katra deputāta autentifikācija un balsojuma atklātums, paredzot to pašvaldības darba reglamentā.

(2) Par pašvaldības domes priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un izpilddirektora amatam izvirzītajām

kandidatūrām balso ar vēlēšanu zīmēm vienlaikus par katram amatam izvirzītajiem kandidātiem.

36. pants. Domes lēmumu projektu iesniegšana

(1) Domes sēdē izskatāmu lēmuma projektu var iesniegt:

1) domes priekšsēdētājs;

2) domes komiteja;

3) domes deputāts;

4) domes ārkārtas sēdes ierosinātājs;

5) pašvaldības izpilddirektors;

6) iedzīvotāju padome.

(2) Domes lēmuma projekta sagatavošanas, iesniegšanas, reģistrēšanas, kā arī izskatīšanas kārtību pašvaldības institūcijās, tostarp tiesiskuma iepriekšēju pārbaudi un atbilstības pašvaldības budžetam izvērtēšanu, kā arī atzinuma saņemšanu no domes komitejām, nosaka pašvaldības darba reglamentā. Pašvaldības noteikto domes lēmuma projekta virzības kārtību var neievērot attiecībā uz domes ārkārtas sēdē, kā arī šā likuma 28. panta $1.^{1}$ vai $1.^{2}$ daļā vai 32. pantā minētajā domes kārtējā sēdē izskatāmu lēmuma projektu vai lēmuma projektu par pašvaldības domes vai administrācijas amatpersonas ievēlēšanu (iecelšanu) vai atcelšanu (atstādināšanu).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.12.2023. likumu, kas stājas spēkā 14.12.2023.)

37. pants. Domes lēmumu pieņemšana

(1) Domes lēmums ir pieņemts, ja par to nobalso vairāk nekā puse klātesošo domes deputātu un ja likumā nav noteikts citādi.

(2) Ja par lēmuma projektu nav saņemts nepieciešamais balsu skaits, lēmuma projekts ir noraidīts. Šādā gadījumā lēmuma projektu var iesniegt atkārtoti, ievērojot šā likuma 36. pantā noteikto.

(3) Dome nav tiesīga grozīt lēmuma projektu, kuru iesniedz šā likuma 30. panta pirmās daļas 2. vai 3. punktā minētais subjekts, izņemot gadījumu, kad priekšlikumu grozīt lēmuma projektu iesniedz šis subjekts vai tā pilnvarots pārstāvis.

(4) Deputāts ir uzskatāms par klātesošu balsošanā, ja viņš ir balsojis "par", "pret" vai "atturas".

(5) Domes sēdes vadītājs paraksta domes lēmumu piecu darbdienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas. Ja domes sēdes vadītājs ir prombūtnē, domes lēmumu paraksta viņa pienākumu izpildītājs.

(6) Domes sēdes vadītājam ir tiesības atteikties parakstīt domes lēmumu. Šādā gadījumā domes priekšsēdētājam ir pienākums sasaukt domes ārkārtas sēdi, kurā attiecīgais lēmums tiek izskatīts atkārtoti. Domes priekšsēdētājam un domes priekšsēdētāja vietniekam nav atļauts izmantot tiesības atteikties parakstīt domes lēmumu attiecībā uz domes lēmumu, ar kuru tiek atcelts domes priekšsēdētāja vai domes priekšsēdētāja vietnieka rīkojums, iecelts amatā vai atbrīvots no tā domes priekšsēdētājs vai domes priekšsēdētāja vietnieks.

38. pants. Domes sēdes norise

(1) Domes sēdes vadītājs vada domes sēdi saskaņā ar pašvaldības darba reglamentā noteikto kārtību.

(2) Domes sēdes gaitu protokolē, kā arī veic tās audiovizuālu ierakstu.

(3) Domes sēdes protokolā ieraksta:

1) sēdes sasaukšanas vietu un laiku, norādi, vai tā ir kārtējā vai ārkārtas sēde, atklāta vai slēgta sēde;

2) sēdes atklāšanas un slēgšanas laiku;

3) sēdes darba kārtību;

4) sēdes vadītāja un sēdes protokolētāja vārdu, uzvārdu un amatu;

5) sēdē piedalījušos un klāt neesošo deputātu vārdu un uzvārdu;

6) sēdē klāt neesoša deputāta neierašanās iemeslu, ja deputāts to ir paziņojis;

7) to personu vārdu, uzvārdu un amatu (ja attiecināms), kurām sēdē dots vārds;

8) iesniegtos priekšlikumus, pieprasījumus, kā arī sēdes vadītāja rīkojumus;

9) pieņemtos lēmumus, norādot, ar cik balsīm lēmums pieņemts;

10) kuri deputāti balsojuši par vai pret attiecīgo lēmumu un kuri atturējušies no balsošanas vai nav tajā piedalījušies;

11) to deputātu vārdu un uzvārdu, kuri izteikušies par balsošanas motīviem;

12) pēc deputāta pieprasījuma viņa izteiktā viedokļa vai izteikšanās par balsošanas motīvu kopsavilkumu;

13) citu pašvaldības darba reglamentā noteiktu informāciju.

(4) Domes sēdes vadītājs un sēdes protokolētājs paraksta sēdes protokolu piecu darbdienu laikā pēc domes sēdes. Ja domes sēdes vadītājs vai sēdes protokolētājs ir prombūtnē, domes sēdes protokolu paraksta attiecīgās personas amata pienākumu izpildītājs.

(5) Deputātam piecu darbdienu laikā pēc domes sēdes protokola parakstīšanas ir tiesības rakstveidā iesniegt domes priekšsēdētājam savu viedokli par domes sēdē izskatītu jautājumu. Deputāta viedokli pievieno domes sēdes protokolam, un tas kļūst par neatņemamu domes sēdes protokola sastāvdaļu.

(6) Domes lēmumi, domes sēdes protokols, kā arī domes sēdes audiovizuālais ieraksts ir publiski pieejams, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus. Domes lēmumus un domes sēdes protokolu publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē triju darbdienu laikā pēc to parakstīšanas. Domes sēdes audiovizuālo ierakstu ievieto pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē piecu darbdienu laikā pēc domes sēdes.

(7) Domes sēdes audiovizuālo ierakstu maksimālais glabāšanas termiņš pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē ir pieci gadi.

39. pants. Komiteju kompetence

(1) Komiteja pašvaldības darba reglamentā noteiktajā kārtībā:

1) sagatavo domes lēmumu projektus, izskata saņemtos domes lēmumu projektus un citus jautājumus pirms to iekļaušanas domes sēdes darba kārtībā;

2) sniedz atzinumus jautājumos, kuri ir komitejas kompetencē;

3) veic citus pienākumus.

(2) Dome izveido finanšu komiteju, attīstības komiteju un komitejas, kuru kompetencē ir sociālie, izglītības un kultūras jautājumi. Dome var izveidot arī citas komitejas.

(3) Finanšu komiteja papildus šā panta pirmajā daļā minētajiem pienākumiem:

1) sniedz atzinumu par pašvaldības budžeta projektu;

2) sniedz atzinumu par pašvaldības budžeta grozījumu projektu, kā arī par prioritātēm līdzekļu sadalījumā, ja netiek izpildīta budžeta ieņēmumu daļa;

3) sniedz atzinumu par projektiem, kas saistīti ar pašvaldības finanšu resursu izlietošanu, kā arī par domes lēmumu projektiem, ja šo lēmumu izpilde saistīta ar budžetā neparedzētiem izdevumiem vai grozījumiem budžeta ieņēmumu daļā;

4) sniedz priekšlikumus par pašvaldības īpašuma apsaimniekošanu;

5) sniedz priekšlikumus un atzinumus par pašvaldības nekustamā īpašuma atsavināšanu;

6) veic citus pašvaldības nolikumā noteiktos pienākumus.

40. pants. Komitejas priekšsēdētājs un komitejas priekšsēdētāja vietnieks

(1) Komitejas priekšsēdētāju, izņemot finanšu komitejas priekšsēdētāju, no savu locekļu vidus ievēlē, kā arī atbrīvo no pienākumu pildīšanas attiecīgā komiteja. Komitejas priekšsēdētājs ir ievēlēts, ja par kandidātu nobalso vairāk nekā puse klātesošo domes deputātu. Deputāts vienlaikus var būt ne vairāk kā divu komiteju priekšsēdētājs.

(2) Finanšu komiteju vada domes priekšsēdētājs. Domes priekšsēdētāja prombūtnes laikā finanšu komiteju vada finanšu komitejas vadītāja vietnieks.

(3) Komitejas priekšsēdētājs pašvaldības darba reglamentā noteiktajā kārtībā:

1) sagatavo jautājumus izskatīšanai komitejas sēdē;

2) sasauc un vada komitejas sēdi;

3) nodrošina komitejas lēmumu ierakstīšanu komitejas sēdes protokolā;

4) nodrošina komitejas sagatavoto domes lēmumu projektu, atzinumu un priekšlikumu iesniegšanu domes priekšsēdētājam;

5) ziņo par komitejas kompetencē esošiem jautājumiem domes sēdē, ja komiteja nav vienojusies, ka ziņo cits komitejas loceklis.

(4) Komitejas priekšsēdētājam var būt vietnieks, kuru ievēlē šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā. Komitejas priekšsēdētāja vietnieks aizvieto komitejas priekšsēdētāju prombūtnes laikā, kā arī pilda citus pašvaldības nolikumā

noteiktos pienākumus.

41. pants. Komitejas sēde

(1) Komitejas sēde ir atklāta. Komitejas sēdi vai tās daļu pasludina par slēgtu, ievērojot šā likuma 27. panta ceturtajā daļā noteikto.

(2) Par komitejas sēdes darba kārtību, izskatāmajiem materiāliem, norises laiku un vietu deputātus informē pašvaldības darba reglamentā noteiktajā kārtībā. Paziņojumu par komitejas sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu pēc sēdes sasaukšanas nekavējoties publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē.

(3) Komitejas loceklim ir tiesības iesniegt komitejas priekšsēdētājam priekšlikumus par komitejas sēdē izskatāmajiem jautājumiem, un komitejas priekšsēdētājam ir pienākums attiecīgo jautājumu iekļaut komitejas nākamās sēdes darba kārtībā.

(4) Komitejas sēde notiek, ja tajā piedalās vairāk nekā puse komitejas locekļu.

(5) Dome, ievērojot šā likuma 33. pantā noteikto, var paredzēt komitejas sēdes attālinātu norisi vai komitejas locekļa attālinātu dalību klātienes komitejas sēdē, izmantojot tiešsaistes videokonferences sarunu rīku.

(6) Lēmumu pieņem ar klātesošo komitejas locekļu balsu vairākumu. Ja balsis sadalās vienādi, izšķirošā ir komitejas priekšsēdētāja balss.

(7) Komitejas sēdi protokolē, kā arī veic tās audioierakstu vai audiovizuālo ierakstu. Protokolu paraksta komitejas priekšsēdētājs un sēdes protokolētājs. Komitejas sēdes protokolā ieraksta:

1) sēdes atklāšanas un slēgšanas laiku;

2) sēdē piedalījušos komitejas locekļu vārdu un uzvārdu;

3) sēdē piedalījušos citu personu vārdu un uzvārdu;

4) sēdes vadītāja vārdu un uzvārdu;

5) sēdes protokolētāja vārdu un uzvārdu;

6) sēdes veidu (atklāta vai slēgta);

7) izskatīto darba kārtību;

8) pieņemtos lēmumus un balsošanas rezultātus, norādot, kuri deputāti balsojuši par vai pret attiecīgo lēmumu un kuri atturējušies no balsošanas vai nav piedalījušies balsošanā.

(8) Komitejas sēdes protokols, kā arī komitejas sēdes audioieraksts vai audiovizuālais ieraksts ir publiski pieejams, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus. Komitejas sēdes protokolu publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē triju darbdienu laikā pēc tā parakstīšanas. Audioieraksta vai audiovizuālā ieraksta glabāšanas laiks institūcijas glabātavā ir pieci gadi.

42. pants. Komitejas ārkārtas sēde

(1) Komitejas ārkārtas sēdi sasauc komitejas priekšsēdētājs pēc savas iniciatīvas vai pēc domes priekšsēdētāja vai

vismaz trešdaļas komitejas locekļu pieprasījuma.

(2) Komitejas ārkārtas sēdi sasauc 24 stundu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas.

(3) Paziņojumu par komitejas ārkārtas sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu pēc sēdes sasaukšanas nekavējoties publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē.

43. pants. Komiteju apvienotā sēde

(1) Komitejas var sarīkot kopīgu sēdi un izskatīt jautājumu, kas skar šo komiteju kompetenci, ievērojot šā likuma 41. panta prasības un pašvaldības darba reglamentā noteikto kārtību. Paziņojumu par komiteju apvienotās sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu pēc komitejas sēdes sasaukšanas nekavējoties publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē.

(2) Komiteju apvienoto sēdi sasauc un vada tās komitejas priekšsēdētājs, kura ierosinājusi sasaukt apvienoto sēdi, vai komiteju priekšsēdētāji var vienoties par citu sēdes vadītāju no sava vidus. Komiteju apvienoto sēdi vada domes priekšsēdētājs, ja sēdē piedalās finanšu komiteja.

(3) Komiteju apvienotā sēde notiek, ja tajā piedalās vairāk nekā puse katras komitejas locekļu.

(4) Komiteju apvienotajā sēdē izskatītos jautājumus atkārtoti var neizskatīt komitejas sēdē.

V nodaļa
Pašvaldības normatīvie akti

44. pants. Saistošie noteikumi

(1) Dome atbilstoši likumā vai Ministru kabineta noteikumos ietvertam pilnvarojumam izdod saistošos noteikumus.

(2) Dome var izdot saistošos noteikumus, lai nodrošinātu pašvaldības autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ievērojot likumos vai Ministru kabineta noteikumos paredzēto funkciju izpildes kārtību.

(3) Saistošajos noteikumos, kuri nodrošina pašvaldības autonomo funkciju izpildi, var paredzēt pašvaldības tiesības izdot tiesiskus pienākumus nosakošus administratīvos aktus, ciktāl tie nepieciešami saistošajos noteikumos ietverto normu īstenošanai.

45. pants. Saistošie noteikumi, par kuru pārkāpšanu var paredzēt administratīvo atbildību

(1) Dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, nosakot administratīvos pārkāpumus un par tiem piemērojamos administratīvos sodus, ja likumos nav noteikts citādi, šādos jautājumos:

1) par sabiedriskās kārtības nodrošināšanu publiskās vietās;

2) par publiskā lietošanā nodotu pašvaldības teritoriju, piemēram, parku, skvēru, bērnu rotaļu laukumu, stadionu, peldvietu un kapsētu, izmantošanu;

3) par teritoriju un būvju uzturēšanu, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu;

4) par īpašumam piegulošu, publiskā lietošanā nodotu pašvaldības teritoriju (gājēju ietves un zālāji līdz brauktuves malai, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas) kopšanu;

5) par publiskā lietošanā nodotu pašvaldības zaļo zonu un stādījumu aizsardzību;

6) par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonās, kuras noteiktas attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumā ceļu satiksmes drošības uzlabošanai, sabiedrības veselības, sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai, kā arī dabas, īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai;

7) par pašvaldības īpašumā esošu un publiskā lietošanā nodotu mežu un ūdeņu un pašvaldības īpaši aizsargājamo dabas un vietējo kultūras objektu aizsardzību un uzturēšanu.

(2) Dome ir tiesīga paredzēt administratīvos sodus par saistošo noteikumu pārkāpšanu, ja likumos nav noteikts citādi, šādos jautājumos:

1) par centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības prasību neievērošanu, kā arī par ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu un lietošanu, izņemot jautājumus par ūdenssaimniecības pakalpojumu līguma saturu, slēgšanu, grozīšanu un izbeigšanu;

2) par ielu tirdzniecību un tirdzniecību tirgū;

3) par alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laika un vietas ierobežojumiem;

4) par reklāmas un informatīvo materiālu izvietošanu publiskās vietās un vietās, kas vērstas pret publisku vietu;

5) par mājas (istabas) dzīvnieku labturību;

6) par papildu prasībām attiecībā uz pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas ekspluatāciju un uzturēšanu.

46. pants. Saistošo noteikumu izstrāde

(1) Izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tam pievieno paskaidrojuma rakstu ar saistošo noteikumu sākotnējās ietekmes izvērtējumu. Izvērtējot šo noteikumu projekta sākotnējo ietekmi, vērtē projekta:

1) mērķi un nepieciešamības pamatojumu, tostarp raksturojot iespējamās alternatīvas, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi;

2) fiskālo ietekmi uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus;

3) sociālo ietekmi, ietekmi uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekmi uz konkurenci (aktuālo situāciju, prognozes tirgū un atbilstību brīvai un godīgai konkurencei);

4) ietekmi uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām gan attiecībā uz saimnieciskās darbības veicējiem, gan fiziskajām personām un nevalstiskā sektora organizācijām, gan budžeta finansētām institūcijām;

5) ietekmi uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem;

6) izpildes nodrošināšanu;

7) prasību un izmaksu samērīgumu pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana;

8) izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām, tostarp norāda šā panta trešajā daļā minēto informāciju.

(2) Izstrādājot saistošo noteikumu projektu par pašvaldības nodevām, paskaidrojuma rakstā neiekļauj informāciju par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu.

(3) Saistošo noteikumu projektu un tam pievienoto paskaidrojuma rakstu pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē sabiedrības viedokļa noskaidrošanai, paredzot termiņu, kas nav mazāks par divām nedēļām. Saņemtos viedokļus par saistošo noteikumu projektu pašvaldība apkopo un atspoguļo šo noteikumu projekta paskaidrojuma rakstā.

(4) Šajā pantā noteikto kārtību nepiemēro saistošo noteikumu projektam par pašvaldības budžetu un šo noteikumu projektam teritorijas plānošanas jomā. Saistošo noteikumu projektus publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē ne vēlāk kā trīs darbdienas pirms domes kārtējās sēdes vai ne vēlāk kā trīs stundas pirms domes ārkārtas sēdes.

47. pants. Saistošo noteikumu izsludināšana un spēkā stāšanās

(1) Saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu izsludina, tos publicējot oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Saistošie noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to izsludināšanas, ja šajos noteikumos nav noteikts cits to spēkā stāšanās termiņš. Pašvaldība saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu nosūta izsludināšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" triju darbdienu laikā pēc šo dokumentu parakstīšanas, izņemot šā panta otrajā daļā minētos saistošos noteikumus un saistošos noteikumus teritorijas plānošanas jomā.

(2) Dome triju darbdienu laikā pēc parakstīšanas rakstveidā nosūta atzinuma sniegšanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai šā likuma 45. pantā minētos saistošos noteikumus, kā arī saistošos noteikumus sociālās drošības un bērnu tiesību aizsardzības jautājumos un par pašvaldības nodevu un nodokļu likmēm un to paskaidrojuma rakstu vai citā likumā noteiktus saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu – attiecīgajā likumā noteiktajai ministrijai. Ministrija mēneša laikā no saistošo noteikumu saņemšanas dienas izvērtē to tiesiskumu un nosūta pašvaldībai attiecīgu atzinumu.

(3) Ja, saņemot saistošos noteikumus atzinuma sniegšanai, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija konstatē, ka nepieciešams nozares ministrijas viedoklis par tiem, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, ievērojot šā panta otrajā daļā noteikto termiņu atzinuma sniegšanai, nosūta attiecīgu pieprasījumu nozares ministrijai. Nozares ministrija viedokli sniedz divu nedēļu laikā. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izmanto nozares ministrijas viedokli atzinuma sagatavošanai. Pašvaldība ir tiesīga lūgt nozares ministrijas viedokli par saistošajiem noteikumiem pirms to nosūtīšanas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai šā panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā. Šādā gadījumā pašvaldība kopā ar saistošajiem noteikumiem nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai arī nozares ministrijas sniegto viedokli.

(4) Ja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinumā nav izteikti iebildumi pret saistošo noteikumu tiesiskumu, pašvaldība triju darbdienu laikā pēc atzinuma saņemšanas nosūta saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu izsludināšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Šāda kārtība piemērojama arī gadījumā, kad pašvaldībai likumā noteiktajā termiņā atzinums nav nosūtīts.

(5) Ja saņemts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinums, kurā pamatots saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu prettiesiskums, pašvaldība precizē saistošos noteikumus atbilstoši atzinumam un atkārtoti nosūta tos ministrijai atzinuma sniegšanai šā panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā.

(6) Ja dome nepiekrīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome divu mēnešu laikā pēc atzinuma saņemšanas pieņem lēmumu, kurā sniedz pamatojumu, kā arī triju darbdienu laikā pēc lēmuma parakstīšanas nosūta saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu ministrijai, kas sniegusi atzinumu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un izsludināšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Pašvaldība nosūta ministrijai, kas sniegusi atzinumu, un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai arī minēto domes lēmumu.

(7) Pēc šā panta sestajā daļā noteiktajiem termiņiem pašvaldība attiecīgos saistošos noteikumus nav tiesīga publicēt.

(8) Pašvaldība var publicēt izsludinātos saistošos noteikumus arī pašvaldības informatīvajā izdevumā vai oficiālajā tīmekļvietnē, vienlaikus nodrošinot atbilstību oficiālajai publikācijai, kā arī norāda atsauci uz oficiālo publikāciju (laidiena datumu un numuru vai oficiālās publikācijas numuru, bet elektroniskajā vidē papildus pievieno saiti uz konkrēto oficiālo publikāciju).

48. pants. Saistošie noteikumi par pašvaldības budžetu un teritorijas plānošanu

(1) Saistošo noteikumu par pašvaldības budžetu izstrādi regulē likums "Par pašvaldību budžetiem".

(2) Vienlaikus ar saistošo noteikumu par pašvaldības budžetu un to paskaidrojuma raksta nosūtīšanu izsludināšanai šā likuma 47. panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā pašvaldība nosūta tos zināšanai arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

(3) Saistošo noteikumu izstrādi teritorijas plānošanas jomā un to uzraudzības kārtību regulē Teritorijas attīstības plānošanas likums.

49. pants. Pašvaldības nolikums

(1) Pašvaldības nolikums ir saistošie noteikumi, kas nosaka pašvaldības institucionālo sistēmu un darba organizāciju, tostarp:

1) pašvaldības administrācijas struktūru;

2) publisko tiesību līgumu noslēgšanas procedūru;

3) pašvaldības administrācijas izdoto administratīvo aktu apstrīdēšanas kārtību;

4) kārtību, kādā domes deputāti un pašvaldības administrācija pieņem apmeklētājus un izskata iesniegumus;

5) kārtību, kādā pašvaldības amatpersonas rīkojas ar pašvaldības mantu un finanšu resursiem;

6) kārtību, kādā pašvaldība sadarbojas ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām (biedrībām un nodibinājumiem) un nodrošina sabiedrības iesaisti pašvaldības darbā;

7) kārtību, kādā organizējama publiskā apspriešana;

8) kārtību, kādā iedzīvotāji var piedalīties domes un tās komiteju sēdēs;

9) citus likumā noteiktos jautājumus.

(2) Vienlaikus ar pašvaldības nolikuma un tā paskaidrojuma raksta nosūtīšanu izsludināšanai šā likuma 47. panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā pašvaldība nosūta tos zināšanai arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

50. pants. Iekšējie normatīvie akti

(1) Dome un pašvaldības administrācija iekšējos normatīvos aktus izdod likumā noteiktajā kārtībā.

(2) Dome izdod un triju darbdienu laikā pēc spēkā stāšanās publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē pašvaldības darba reglamentu. Pašvaldības darba reglamentā nosaka:

1) domes un tās izveidoto institūciju, izņemot iestādes, darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu;

2) domes sēdes norises kārtību;

3) iekšējo normatīvo aktu izdošanas kārtību;

4) kārtību, kādā domes priekšsēdētāja nomaiņas gadījumā organizē lietvedības un dokumentu nodošanu jaunajam domes priekšsēdētājam;

5) privāto tiesību līgumu noslēgšanas procedūru;

6) citus šajā likumā noteiktos jautājumus.

VI nodaļa
Sabiedrības iesaiste pašvaldības darbā

51. pants. Sabiedrības iesaistes mērķis un nosacījumi

(1) Sabiedrības iesaistes mērķis ir sekmēt efektīvu, atklātu un atbildīgu pašvaldības darbu un šā darba atbilstību administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēm.

(2) Ja sabiedrības iesaistes kārtību nosaka citi likumi vai Ministru kabineta noteikumi, šajā likumā noteiktos sabiedrības iesaistes veidus var nepiemērot.

(3) Domei ir tiesības un likumos noteiktajos gadījumos arī pienākums organizēt konsultācijas ar iedzīvotājiem, kā arī noteikt šajā likumā neminētus sabiedrības iesaistes veidus, lai veicinātu pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu ievērošanu un pašvaldības ilgtspējīgu attīstību.

(4) Pašvaldība tās darbībā atbalsta pilsoniskās sabiedrības organizācijas (biedrības un nodibinājumus), kas darbojas šīs pašvaldības administratīvajā teritorijā.

(5) Pašvaldība sabiedrībai sniedz patiesu un objektīvu informāciju, pēc iespējas izmantojot dažādus saziņas kanālus.

52. pants. Informatīvie izdevumi

(1) Pašvaldība ir tiesīga izdot informatīvu izdevumu — periodisku iespiedtehnikā izdotu izdevumu, kurā tā informē vietējos iedzīvotājus par pašvaldības autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, kā arī publicē šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteikto informāciju. Informatīvajā izdevumā ietverto informāciju pašvaldība publicē arī elektroniski savā oficiālajā tīmekļvietnē, norādot atsauci uz informatīvā izdevuma izdošanas datumu un numuru. Šajā pantā noteiktais attiecas arī uz informatīvā izdevuma pārpublicēšanu elektroniski.

(2) Informatīvo izdevumu izdod ne biežāk kā reizi mēnesī. Šis ierobežojums neattiecas uz informatīvajiem izdevumiem, kuros publicē tikai informāciju par pašvaldības sagatavotajiem saistošo noteikumu projektiem, izdotos tiesību aktus un to skaidrojumus, kā arī informāciju ārkārtējās situācijas, izņēmuma stāvokļa, katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā.

(3) Informatīvā izdevuma vizuālā noformējuma prasības nosaka Ministru kabinets.

(4) Informatīvajā izdevumā publicē tikai šajā pantā minēto informāciju, un tas ir pieejams bez maksas. Ar informatīvā izdevuma sagatavošanu un izplatīšanu saistītos izdevumus sedz no pašvaldības budžeta.

53. pants. Konsultatīvās padomes un komisijas

(1) Lai iesaistītu sabiedrību atsevišķu pašvaldības funkciju vai uzdevumu pildīšanā, pašvaldība var izveidot konsultatīvās padomes un komisijas. Konsultatīvās padomes vai komisijas sastāvā var iekļaut domes deputātus.

(2) Konsultatīvās padomes vai komisijas izveidošanas nepieciešamību, kā arī kompetenci, sastāvu un darba organizāciju nosaka likums, domes lēmums vai domes pieņemts nolikums.

(3) Par darbu konsultatīvajā padomē vai komisijā var noteikt atlīdzību atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam, un to sedz no pašvaldības budžeta.

(4) Attiecībā uz konsultatīvo padomju un komisiju sēdēm piemērojamas šā likuma 41. panta pirmās daļas prasības. Konsultatīvo padomju un komisiju sēdes tiek protokolētas, protokoli tiek publicēti pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē.

(5) Informāciju par konsultatīvās padomes vai komisijas, izņemot komisijas, kura tiek izveidota uz citu likumu pamata, sēdes norises laiku un darba kārtību ne vēlāk kā trīs darbdienas pirms tās norises vai, ja minēto termiņu nav iespējams ievērot, nekavējoties pēc sēdes sasaukšanas publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus.

54. pants. Publiskā apspriešana

(1) Lai veicinātu iedzīvotāju līdzdalību vietējas nozīmes jautājumu lemšanā un ievērotu iedzīvotāju intereses, pašvaldība rīko publisko apspriešanu tās autonomās kompetences jautājumos.

(2) Publisko apspriešanu rīko pēc pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju, iedzīvotāju padomes, domes vai domes priekšsēdētāja iniciatīvas un pamatojoties uz domes lēmumu. Ja publisko apspriešanu ierosina iedzīvotāji, pašvaldība var noteikt minimālo iedzīvotāju skaitu, kāds nepieciešams šādai apspriešanai.

(3) Publiskā apspriešana organizējama, ņemot vērā šajā likumā un citos likumos un Ministru kabineta noteikumos paredzēto par sabiedrības līdzdalības kārtību pašvaldības attīstības plānošanas procesā. Izdevumus, kas saistīti ar publiskās apspriešanas organizēšanu, sedz no pašvaldības budžeta.

(4) Ierosinājumu par publiskās apspriešanas rīkošanu paraksta tā iesniedzējs un pievieno jautājumu vai dokumenta projektu, kas nododams apspriešanai. Ja publisko apspriešanu ierosina dome, attiecīgo dokumenta projektu pievieno domes lēmumam.

(5) Publisko apspriešanu nerīko par pašvaldības budžetu, pašvaldības pakalpojumu maksu, nodokļu vai nodevu likmēm, pašvaldības amatpersonu iecelšanu amatā un atbrīvošanu no tā, par pašvaldības iekšējās darba organizācijas jautājumiem, kā arī par jautājumiem, kas ir citu institūciju kompetencē.

55. pants. Publiskās apspriešanas norise

(1) Publiskās apspriešanas ilgums ir vismaz 30 dienas. Pašvaldība sagatavo paziņojumu par publisko apspriešanu, norādot apspriežamo jautājumu, tā pamatojumu un apspriešanas termiņu, un ne vēlāk kā trīs darbdienas pirms publiskās apspriešanas sākuma nosūta paziņojumu publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(2) Publiskajai apspriešanai nodotais dokuments un ar to saistītie pašvaldības lēmumi ir publiski pieejami visā publiskās apspriešanas laikā un vismaz vēl gadu pēc publiskās apspriešanas kopsavilkuma apstiprināšanas.

(3) Dome nosaka kārtību, kādā tiek nodrošināta šā panta pirmajā un otrajā daļā minētās informācijas publiska pieejamība klātienē centrālās pārvaldes ēkā, pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē, ievērojot Ministru kabineta prasības informācijas ievietošanai tīmekļvietnē, un citās pašvaldības noteiktajās vietās.

(4) Publiskās apspriešanas dalībniekam ir tiesības mutvārdos vai rakstveidā paust savu viedokli par apspriešanai nodoto jautājumu.

(5) Pašvaldībai ir pienākums apkopot paustos viedokļus un sagatavot kopsavilkumu par publiskās apspriešanas rezultātiem, norādot arī vērā neņemto viedokļu noraidīšanas iemeslus. Dome vai tās pilnvarota pašvaldības institūcija apstiprina kopsavilkumu un triju darbdienu laikā to publisko šā panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā.

(6) Dome mēneša laikā pēc publiskās apspriešanas kopsavilkuma apstiprināšanas lemj par publiskajai apspriešanai nodoto dokumentu.

(7) Atkārtotu publisko apspriešanu par publiskajai apspriešanai nodotu dokumentu var rīkot ne agrāk kā gadu pēc šīs publiskās apspriešanas kopsavilkuma apstiprināšanas.

56. pants. Kolektīvais iesniegums

(1) Kolektīvo iesniegumu pašvaldībai par tās kompetencē esošiem jautājumiem ir tiesīgi iesniegt Latvijas Republikas pilsoņi, kuri iesnieguma iesniegšanas dienā ir sasnieguši 16 gadu vecumu un kuru dzīvesvieta ir deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā vai kuriem pieder likumā noteiktajā kārtībā reģistrēts nekustamais īpašums šajā teritorijā.

(2) Kolektīvā iesnieguma iesniedzēju skaitu nosaka šādi:

1) novada pašvaldībā — atbilstoši pašvaldības administratīvajā teritorijā reģistrēto iedzīvotāju skaitam pēc aktuālajiem Fizisko personu reģistra datiem attiecīgā gada 1. janvārī:

a) līdz 15 000 iedzīvotāju — 100 iesniedzēju,

b) no 15 000 līdz 30 000 iedzīvotāju — 200 iesniedzēju,

c) vairāk nekā 30 000 iedzīvotāju — 300 iesniedzēju;

2) valstspilsētas pašvaldībā, izņemot Rīgas valstspilsētas pašvaldību, — 300 iesniedzēju;

3) Rīgas valstspilsētas pašvaldībā — 2000 iesniedzēju.

(3) Kolektīvajā iesniegumā norāda, ka tas ir kolektīvais iesniegums, un ietver prasījumu pašvaldībai un īsu tā pamatojumu, kā arī norāda fizisko personu, kas pilnvarota pārstāvēt kolektīvā iesnieguma iesniedzējus, tās adresi un kontaktinformāciju. Kolektīvā iesnieguma parakstītājs salasāmi norāda savu vārdu, uzvārdu un personas kodu. Parakstus kolektīvajam iesniegumam var vākt arī elektroniski, ja tiek nodrošināta parakstītāju identifikācija un fizisko personu datu aizsardzība.

(4) Kolektīvais iesniegums nedrīkst ietvert tādu prasījumu, kas ir acīmredzami nepieņemams demokrātiskā sabiedrībā vai ir klaji aizskarošs. Kolektīvais iesniegums nedrīkst pārkāpt vērtības, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības.

(5) Ja kolektīvais iesniegums nosūtīts elektroniski, iesniedz arī tehnisko informāciju, kas apstiprina kolektīvā iesnieguma parakstīšanu un ļauj pārliecināties par parakstītāju skaitu, katra parakstītāja vārdu, uzvārdu un personas kodu.

(6) Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde līdz attiecīgā gada 31. janvārim nodrošina statistikas datu pieejamību pašvaldībām par attiecīgā gada 1. janvārī deklarēto un reģistrēto personu skaitu pašvaldības administratīvajā teritorijā.

57. pants. Kolektīvā iesnieguma izskatīšana

(1) Pēc kolektīvā iesnieguma saņemšanas pašvaldība septiņu darbdienu laikā izvērtē tā atbilstību šā likuma prasībām. Ja nepieciešams, pašvaldība triju darbdienu laikā pēc kolektīvā iesnieguma saņemšanas kolektīvā iesnieguma parakstītāju datus elektroniski nodod pārbaudei Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei, lai pārliecinātos par parakstītāju atbilstību šā likuma 56. panta pirmās daļas prasībām. Ja iesniegums atbilst minētajām prasībām, domes priekšsēdētājs nodrošina tā iekļaušanu domes nākamās kārtējās sēdes darba kārtībā un izskatīšanu. Uz attiecīgo domes sēdi uzaicināma fiziskā persona, kas pilnvarota pārstāvēt kolektīvā iesnieguma iesniedzējus, un pārstāvji no institūcijām, kuras skar kolektīvajā iesniegumā ietvertais prasījums.

(2) Personai, kura ir pilnvarota pārstāvēt kolektīvā iesnieguma iesniedzējus, ir tiesības domes noteiktajā kārtībā ziņot par kolektīvo iesniegumu domes sēdē, kurā tas tiek izskatīts, kā arī piedalīties tā apspriešanā (debatēs). Pašvaldība minēto personu kolektīvā iesnieguma izskatīšanas gaitā var iesaistīt arī citu pašvaldības institūciju darbā.

(3) Atbilstoši kolektīvā iesnieguma saturam dome lemj par šā iesnieguma turpmāko virzību, nosakot par to atbildīgo pašvaldības institūciju.

(4) Atbildīgajai pašvaldības institūcijai ir pienākums triju mēnešu laikā no šā panta trešajā daļā minētā domes lēmuma pieņemšanas dienas sniegt domes sēdē pārskatu par kolektīvā iesnieguma virzību.

(5) Pašvaldībai ir pienākums ne retāk kā reizi trijos mēnešos apkopot un publicēt pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē aktuālo informāciju par kolektīvā iesnieguma virzību un tā izskatīšanas rezultātiem, kā arī par to informēt personu, kura ir pilnvarota pārstāvēt kolektīvā iesnieguma iesniedzējus.

(6) Ja pašvaldība šā panta pirmajā daļā minētajā termiņā konstatē, ka iesniegtais dokuments neatbilst šajā likumā noteiktajām kolektīvā iesnieguma prasībām, pašvaldība atbildi uz to sniedz Iesniegumu likumā noteiktajā kārtībā.

58. pants. Iedzīvotāju padome

(1) Lai nodrošinātu vietējo kopienu iedzīvotāju interešu pārstāvību un pašvaldības teritorijas attīstību, veicinot iedzīvotāju savstarpējo sadarbību un saskaņotu rīcību kopējam labumam, pašvaldībā var izveidot konsultatīvas pašvaldības institūcijas — iedzīvotāju padomes (turpmāk — padome).

(2) Padome izskata no šā likuma 4. panta pirmās daļas 2., 5. un 12. punktā noteiktajām pašvaldības funkcijām izrietošus jautājumus, kas skar padomes darbības teritorijas iedzīvotāju intereses, un iesniedz lēmumu projektus izskatīšanai domē. Domei ir pienākums noskaidrot padomes viedokli, pirms pieņemt lēmumu par izmaiņām šajā pantā minēto pašvaldības funkciju izpildes kārtībā, ja tās var skart padomes darbības teritorijas iedzīvotāju intereses.

(3) Par padomes locekli var būt fiziskā persona, kura sasniegusi 16 gadu vecumu un ir Latvijas Republikas pilsonis vai tāds Eiropas Savienības pilsonis, kurš nav Latvijas Republikas pilsonis, bet ir reģistrēts Fizisko personu reģistrā.

(4) Par padomes locekli nav atļauts būt domes deputātam, pašvaldības izpilddirektoram un viņa vietniekam.

(5) Padomi ir tiesīgas vēlēt fiziskās personas, kuras sasniegušas 16 gadu vecumu un ir Latvijas Republikas pilsoņi vai tādi Eiropas Savienības pilsoņi, kuri nav Latvijas Republikas pilsoņi, bet ir reģistrēti Fizisko personu reģistrā. Citus

ar dzīvesvietu vai īpašuma piederību saistītus priekšnoteikumus dalībai padomes vēlēšanās var noteikt padomes nolikumā.

(6) Dome izdod padomes nolikumu — saistošos noteikumus, kuros nosaka padomes izveidošanas un darbības nosacījumus, tostarp:

1) padomes kompetenci vietējās kopienas jautājumu izlemšanā papildus šajā likumā noteiktajam;

2) padomes darbības teritoriju;

3) padomes locekļu skaitu un kandidātu izvirzīšanas kārtību no katras šīs daļas 2. punktā minētās teritorijas iedzīvotāju vidus, nodrošinot iespēju iedzīvotājiem izvirzīt savus kandidātus;

4) padomes locekļu ievēlēšanas kārtību, paredzot iespēju iedzīvotājiem tieši balsot par padomes locekļu kandidātiem;

5) padomes darbības termiņu;

6) padomes darba organizāciju;

7) kārtību, kādā pašvaldības institūcijas izskata iedzīvotāju padomes iesniegumus.

59. pants. Līdzdalības budžets

(1) Pašvaldība līdzdalības budžetu izmanto, lai veicinātu pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju iesaisti teritorijas attīstības jautājumu izlemšanā, ievērojot šā likuma prasības. Par līdzdalības budžeta izlietojumu lemj pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāji.

(2) Dome gadskārtējā pašvaldības budžetā paredz finansējumu līdzdalības budžetam vismaz 0,5 procentu apmērā no pašvaldības vidējiem viena gada iedzīvotāju ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa faktiskajiem ieņēmumiem, kas tiek aprēķināti par pēdējiem trim gadiem.

(3) Līdzdalības budžetu iedala līdzdalības budžeta plānošanas vienībās (teritorijās), kuras nosaka pašvaldības attīstības programmā. Līdzdalības budžeta plānošanas vienība (teritorija) var būt visa pašvaldības administratīvā teritorija.

60. pants. Līdzdalības budžeta projektu ideju iesniegšana un atlase

(1) Līdzdalības budžeta finansējums tiek izlietots sabiedrības ierosinātiem teritorijas attīstības projektiem (turpmāk — projekti).

(2) Projektu iesniegšanu un atlasi pašvaldība organizē katrā līdzdalības budžeta plānošanas vienībā.

(3) Projekta izstrādē ievēro šādas prasības:

1) projekta iesniedzējs ir fiziskā persona, kura sasniegusi 16 gadu vecumu, vai biedrība vai nodibinājums, kurā nav pašvaldības dalības;

2) projekts paredz:

a) ieguldījumu pašvaldībai piederošā īpašumā, savukārt ieguldījumus citai publiskai personai vai

privātpersonai piederošā īpašumā — gadījumā, kad ir saņemts attiecīgā īpašnieka saskaņojums un ieguldījums nepieciešams, lai īstenotu pašvaldības autonomās funkcijas vai brīvprātīgās iniciatīvas,

b) citu pašvaldības rīcību, kuras rezultātā tiek uzlabota pašvaldības autonomo funkciju vai brīvprātīgo iniciatīvu īstenošana;

3) projektā paredzētie ieguldījumi ir ekonomiski pamatoti, tostarp izvērtējot investīciju uzturēšanu un ilgtspējai nepieciešamo finansējumu, kā arī projekta rezultāts ir plaši pieejams iedzīvotājiem.

(4) Par projektiem, kas atbilst šajā likumā noteiktajiem kritērijiem, tiek organizēts balsojums. Balsojumā var piedalīties pašvaldības administratīvajā teritorijā deklarētas fiziskās personas, kuras sasniegušas vismaz 16 gadu vecumu.

61. pants. Līdzdalības budžeta nolikums

Līdzdalības budžeta nolikums ir saistošie noteikumi, kuros nosaka līdzdalības budžeta izlietošanas kārtību, tostarp:

1) pašvaldības institūciju, kas nodrošina projektu atlasi un uzrauga līdzdalības budžeta izlietošanu;

2) projekta pieteikuma paraugu;

3) projektu iesniegšanas termiņu, kas nav īsāks par 30 dienām;

4) projektu atlases kritērijus;

5) balsošanas veidu (klātienē, elektroniski) un kārtību;

6) balsošanas termiņu, kas nav īsāks par 14 dienām;

7) balsu skaitīšanu un īstenojamo projektu noteikšanu.

62. pants. Līdzdalības budžeta projektu īstenošana

(1) Projektu īsteno pašvaldība.

(2) Projektu uzsāk triju mēnešu laikā pēc projektu konkursa rezultātu paziņošanas un īsteno divu gadu laikā.

63. pants. Pašvaldības referendums

Pašvaldība likumā noteiktajā kārtībā ir tiesīga rīkot pašvaldības referendumu.

VII nodaļa
Pašvaldības darbības kontrole un amatu savienošanas ierobežojumi

64. pants. Pašvaldības darbības pārraudzība

(1) Pašvaldības darbību atbilstoši šim likumam pārrauga Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

(2) Valsts pārvaldes iestādēm un amatpersonām, kuras likumos paredzētajos gadījumos un noteiktajā kārtībā pārrauga pašvaldības darbības likumību, tostarp sociālās drošības un bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, un konstatē, ka pašvaldības institūcijas vai amatpersonas nepilda vai pārkāpj ārējos normatīvos aktus vai nepilda tiesas spriedumus, ir pienākums nekavējoties par to ziņot Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

65. pants. Saistošo noteikumu tiesiskuma kontrole

(1) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai šajā pantā noteiktajā kārtībā ir tiesības izvērtēt jebkuru saistošo noteikumu tiesiskumu, izņemot saistošos noteikumus par pašvaldības budžetu un saistošos noteikumus teritorijas plānošanā, un nosūtīt pašvaldībai attiecīgu atzinumu, ja ministrija nav sniegusi atzinumu par saistošajiem noteikumiem šā likuma 47. pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Ja nozares ministrija vai cita valsts institūcija atbilstoši kompetencei konstatē pašvaldības saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu prettiesiskumu, tā rakstveidā informē pašvaldību un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, nosūtot attiecīgi argumentētu atzinumu.

(3) Ja saņemts atzinums, kurā pamatots saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu prettiesiskums, dome izvērtē atzinumā norādītos trūkumus, nodrošina saistošo noteikumu tiesiskumu un par to informē iestādi, kas sniegusi atzinumu, kā arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, nosūtot precizētus saistošos noteikumus triju darbdienu laikā pēc to parakstīšanas.

(4) Ja dome nepiekrīt atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome sešu nedēļu laikā pēc atzinuma saņemšanas pieņem lēmumu, kurā sniedz pamatojumu, un triju darbdienu laikā pēc lēmuma parakstīšanas nosūta to iestādei, kas sniegusi atzinumu, kā arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

(5) Attiecīgā nozares ministrija vai cita valsts institūcija mēneša laikā pēc šā panta ceturtajā daļā minētā lēmuma saņemšanas sniedz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai viedokli par lēmumā ietverto pamatojumu un saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu tiesiskumu.

66. pants. Saistošo noteikumu darbības apturēšana

(1) Prettiesisku saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu darbību ar pamatotu rīkojumu var apturēt vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs. Rīkojumā norāda saistošo noteikumu normas, kuras atceļamas kā prettiesiskas, vai norāda, ka saistošie noteikumi atceļami kopumā. Rīkojumu triju darbdienu laikā pēc tā izdošanas publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un nosūta domes priekšsēdētājam, kas ir atbildīgs par rīkojuma izpildi. Ar rīkojuma publicēšanas dienu tiek apturēta rīkojumā norādīto saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu darbība.

(2) Domes priekšsēdētājs divu nedēļu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma saņemšanas sasauc domes ārkārtas sēdi, kurā izskata jautājumu par saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu atcelšanu. Domes ārkārtas sēdes norises vietu un laiku domes priekšsēdētājs nekavējoties paziņo vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram, nosūtot paziņojumu uz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas oficiālo elektronisko adresi.

(3) Ja dome nepieņem lēmumu par saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu atcelšanu, tā triju mēnešu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma saņemšanas iesniedz Satversmes tiesā pieteikumu par ministra rīkojuma atcelšanu. Šādā gadījumā vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojums par saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu darbības apturēšanu saglabā spēku līdz Satversmes tiesas sprieduma pasludināšanai.

(4) Domei nav tiesību iesniegt Satversmes tiesā pieteikumu par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma atcelšanu, ja tā nav pieņēmusi šā likuma 47. panta sestajā daļā vai 65. panta ceturtajā daļā minēto lēmumu.

(5) Ja dome vai tās priekšsēdētājs nepilda šā panta otrajā vai trešajā daļā noteikto, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs izdod rīkojumu par šā panta pirmajā daļā minēto prettiesisko saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu atzīšanu par spēku zaudējušām. Rīkojumu triju darbdienu laikā pēc tā izdošanas publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", un prettiesiskie saistošie noteikumi vai to atsevišķas normas zaudē spēku nākamajā dienā pēc rīkojuma publicēšanas, ja šajā rīkojumā nav noteikts cits tā spēkā stāšanās termiņš. Ministra rīkojums nav pārsūdzams.

67. pants. Citu pašvaldības lēmumu tiesiskuma kontrole

(1) Ja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija konstatē domes pieņemtā lēmuma prettiesiskumu, pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra ierosinājuma domei ir pienākums attiecīgo lēmumu atkārtoti izskatīt tuvākajā domes sēdē un lemt par lēmuma atcelšanu vai grozīšanu pilnībā vai daļā vai atstāt to negrozītu, domes lēmumā norādot šādas rīcības pamatojumu.

(2) Šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā pieņemto lēmumu dome nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai triju darbdienu laikā pēc tā parakstīšanas.

(3) Šā panta prasības neattiecas uz administratīvajiem aktiem.

68. pants. Domes paskaidrojums

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs var prasīt domei paskaidrojumu, ja pašvaldības institūcijas vai amatpersonas nepilda vai pārkāpj ārējos normatīvos aktus vai nepilda tiesas spriedumus. Domei 20 dienu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pieprasījuma saņemšanas ir pienākums sniegt rakstveida paskaidrojumu par domes vai citas pašvaldības institūcijas vai amatpersonas pieļautajiem ārējo normatīvo aktu pārkāpumiem vai par tiesas sprieduma nepildīšanas iemesliem. Domes paskaidrojumu paraksta domes priekšsēdētājs.

69. pants. Domes priekšsēdētāja atstādināšana no amata pienākumu pildīšanas un atlaišana

(1) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs ar motivētu rīkojumu var atstādināt domes priekšsēdētāju no amata pienākumu pildīšanas, ja domes priekšsēdētājs nepilda vai pārkāpj ārējos normatīvos aktus vai nepilda tiesas spriedumus.

(2) Pirms rīkojuma izdošanas vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs pieprasa domes priekšsēdētājam sniegt rakstveida paskaidrojumu par pieļautajiem ārējo normatīvo aktu pārkāpumiem vai par tiesas sprieduma nepildīšanas iemesliem. Domes priekšsēdētājam ir pienākums sniegt paskaidrojumu piecu darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Paskaidrojuma nesniegšana noteiktajā termiņā atzīstama par atteikšanos sniegt paskaidrojumu. Paskaidrojumu var neprasīt par šā likuma 30. panta sestajā daļā minēto pārkāpumu.

(3) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojumu triju darbdienu laikā pēc tā pieņemšanas publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Domes priekšsēdētāju uzskata par atstādinātu no amata pienākumu pildīšanas ar rīkojuma publicēšanas dienu.

(4) Domes priekšsēdētājam mēneša laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma publicēšanas ir tiesības vērsties tiesā ar pieteikumu par rīkojuma atcelšanu. Ja domes priekšsēdētājs noteiktajā termiņā neizmanto tiesības vērsties tiesā, uzskatāms, ka viņš ir atlaists.

(5) Ja tiesa noraida domes priekšsēdētāja pieteikumu par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma atcelšanu, uzskatāms, ka domes priekšsēdētājs ir atlaists ar dienu, kad stājas spēkā tiesas spriedums.

(6) Domes deputāts, kurš atlaists no domes priekšsēdētāja amata, atkārtoti netiek izvirzīts par šā sasaukuma domes priekšsēdētāju.

(7) Ja vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojums ar tiesas spriedumu tiek atcelts, domes priekšsēdētājam ir tiesības saņemt mēnešalgu par laikposmu, kurā viņš bija atstādināts no amata pienākumu pildīšanas.

70. pants. Domes atlaišana

(1) Saeima ar likumu var atlaist domi, ja tā:

1) atkārtoti nepilda vai pārkāpj Latvijas Republikas Satversmi, saistošus starptautiskos tiesību aktus, likumus vai Ministru kabineta noteikumus, nepilda tiesas spriedumus vai nenodrošina pašvaldības administrācijas darbības tiesiskumu, vai pieļauj savā vai pašvaldības administrācijas darbībā būtiskus minēto normatīvo aktu pārkāpumus;

2) nav ievēlējusi domes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku vai komitejas divu mēnešu laikā vai nav iecēlusi pašvaldības izpilddirektoru sešu mēnešu laikā, ja šā likuma 21. panta ceturtajā daļā minētā konkursa rezultātā ir bijis izvirzīts prasībām atbilstošs amata kandidāts;

3) nav spējīga pieņemt lēmumus saistībā ar to, ka trijās domes kārtējās sēdēs pēc kārtas nepiedalās šā likuma 27. panta otrajā daļā noteiktais skaits deputātu.

(2) Likumprojektu par domes atlaišanu Ministru kabinets iesniedz Saeimai pēc savas iniciatīvas vai pamatojoties uz ģenerālprokurora priekšlikumu.

(3) Saeima, pieņemot likumu par domes atlaišanu, saskaņā ar Ministru kabineta priekšlikumu ieceļ attiecīgajā administratīvajā teritorijā pagaidu administrāciju un nosaka, kādā termiņā nepieciešams notikt jaunām domes vēlēšanām. Pagaidu administrācijas un jaunievēlētās domes pilnvaru termiņu nosaka Pašvaldības domes vēlēšanu likums.

(4) Pagaidu administrācija pilda likumos paredzētās domes funkcijas un darbojas līdz dienai, kad uz pirmo sēdi sanāk jaunievēlētā dome.

(5) Pagaidu administrācijas sastāvā ir vismaz trīs locekļi, tostarp pagaidu administrācijas vadītājs un viņa vietnieks. Pagaidu administrācijas vadītājs īsteno normatīvajos aktos noteiktās pašvaldības domes priekšsēdētāja pilnvaras.

(6) Pagaidu administrācija ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā pēc darbības sākšanas pieņem pagaidu administrācijas darba reglamentu, kurā nosaka pagaidu administrācijas darba organizāciju, tostarp:

1) locekļu kompetences sadalījumu, ievērojot šā likuma 39. panta otrajā daļā minētās komiteju kompetences jomas;

2) sēdes sasaukšanas un norises kārtību;

3) darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu;

4) lēmuma projekta sagatavošanas, iesniegšanas, reģistrēšanas, kā arī izskatīšanas kārtību pašvaldības institūcijās, tostarp tiesiskuma iepriekšēju pārbaudi un atbilstības pašvaldības budžetam izvērtēšanu.

(7) Pagaidu administrācijas darbības laikā pašvaldības nolikums un pašvaldības darba reglaments piemērojams, ciktāl tas nav pretrunā ar pagaidu administrācijas reglamentu.

71. pants. Ierobežojumi pašvaldības domes deputātiem

(1) Papildus likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktajiem amatu savienošanas ierobežojumiem domes deputāts pašvaldībā, kuras domē viņš ir ievēlēts, nedrīkst:

1) ieņemt izpilddirektora un izpilddirektora vietnieka, teritoriālās pārvaldes vadītāja un viņa vietnieka amatu;

2) ieņemt pašvaldības administrācijā amatu, kura pienākumos ietilpst:

a) domes lēmumu projektu sagatavošana,

b) domes lēmumu tiesiskuma un lietderības pārbaude,

c) domes pieņemto lēmumu izpildes kontrole un uzraudzība,

d) padomu un konsultāciju sniegšana pašvaldības amatpersonām;

3) tieši vai pastarpināti sniegt pašvaldībai pakalpojumus šīs daļas 2. punktā minētajos jautājumos;

4) ieņemt pašvaldības iestādes vadītāja vai viņa vietnieka amatu, izņemot iestādē, kas realizē šā likuma 4. panta pirmās daļas 4., 5. un 6. punktā noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas;

5) ieņemt valdes vai padomes locekļa amatu pašvaldības kapitālsabiedrībā, tādā kapitālsabiedrībā, kurā pašvaldības daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopā ar citām pašvaldībām pārsniedz 50 procentus, un tādā kapitālsabiedrībā, kurā vienas vai vairāku pašvaldības kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopā pārsniedz 50 procentus.

(2) Domes priekšsēdētājs papildus likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktajiem institūcijas vadītāja pienākumiem nodrošina, ka tiek ievērots šā panta pirmajā daļā noteiktais.

VIII nodaļa
Pašvaldības manta un ar pašvaldības mantu saistītas rīcības kontrole

72. pants. Pašvaldības manta

(1) Pašvaldības ekonomiskais pamats ir pašvaldības manta, tostarp kustamais un nekustamais īpašums, un finanšu līdzekļi.

(2) Pašvaldības manta ir nodalīta no valsts mantas un citu tiesību subjektu mantas.

73. pants. Pašvaldības mantas izmantošana

(1) Pašvaldības manta izmantojama pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs atbilstoši pašvaldības kompetencei, gan nododot to publiskā lietošanā, gan veidojot iestādes, gan dibinot kapitālsabiedrības vai iegūstot dalību kapitālsabiedrībās.

(2) Pašvaldībai, kuras pārziņā nav nepieciešamo infrastruktūras objektu, ir pienākums likumā noteiktajā kārtībā slēgt līgumu ar citu pašvaldību, lai nodrošinātu likumā paredzēto funkciju izpildi.

(3) Mantas daļu, kas nav nepieciešama šā panta pirmajā daļā minētajiem mērķiem, pašvaldība var izmantot, lai saimnieciskā kārtā gūtu ienākumus vai lai likumā noteiktajā kārtībā šo daļu atsavinātu, vai lai sniegtu atbalstu valsts institūcijai tās funkciju izpildes nodrošināšanai attiecīgā administratīvajā teritorijā.

(4) Pašvaldībai ir tiesības iegūt un atsavināt kustamo un nekustamo īpašumu, kā arī veikt citas privāttiesiskas darbības, ievērojot likumā noteikto par rīcību ar publiskas personas finanšu līdzekļiem un mantu.

(5) Pašvaldībai piekrīt dzīvojamā māja, dzīvokļa īpašums vai to domājamās daļas atbilstoši Civillikuma 416. pantā noteiktajam kā bezmantinieka manta vai atbilstoši Civillikuma 930. pantā noteiktajam kā bezīpašnieka lieta.

(6) Valsts, citu juridisko personu, kā arī fizisko personu mantiskie strīdi ar pašvaldībām izšķirami tiesā.

(7) Lai kontrolētu pašvaldības rīcību ar mantu, dome var izveidot atsevišķu komisiju vai struktūrvienību. Attiecīgā komisija vai struktūrvienība darbojas saskaņā ar domes izdotu nolikumu.

(8) Dome vai tās pilnvarota persona lemj par pašvaldības kustama un nekustamā īpašuma nodošanu starp pašvaldības iestādēm.

74. pants. Pašvaldības gada pārskats, konsolidētais gada pārskats un gada publiskais pārskats

(1) Dome nodrošina pašvaldības gada pārskata, konsolidētā gada pārskata un gada publiskā pārskata sagatavošanu un pieejamību atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām.

(2) Dome nodrošina finanšu revīziju par gada pārskatu vai konsolidēto gada pārskatu. Gada pārskata vai konsolidētā gada pārskata revīzijai dome lemj par revīzijas pakalpojuma līguma slēgšanu ar zvērinātu revidentu vai zvērinātu revidentu komercsabiedrību un izdevumus par pakalpojumu sedz no pašvaldības budžetā paredzētajiem līdzekļiem.

(3) Šā panta otrajā daļā minētās revīzijas apjomā atbilstoši Valsts kontroles norādījumiem iekļauj arī citus ar pašvaldības finanšu izlietojumu un rīcību saistītus jautājumus, ja par tiem Valsts kontrole ir informējusi Latvijas Zvērinātu revidentu asociāciju līdz pārskata gada 30. martam.

75. pants. Pašvaldības finanšu kontrole

Lai īstenotu pašvaldību darbības pārraudzību šajā likumā noteiktajā kārtībā un apjomā, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir tiesīga pieaicināt zvērinātu revidentu vai zvērinātu revidentu komercsabiedrību ārkārtas finanšu revīzijai. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija slēdz revīzijas pakalpojuma līgumu ar zvērinātu revidentu vai zvērinātu revidentu komercsabiedrību un izdevumus par pakalpojumu sedz no ministrijas budžetā paredzētajiem līdzekļiem. Pašvaldībai ir pienākums Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, kā arī zvērināta revidenta vai zvērinātu revidentu komercsabiedrības norādītajā kārtībā un termiņos sniegt ārkārtas finanšu revīzijai nepieciešamo informāciju un dokumentus.

76. pants. Lietderības revīzija

Dome var lemt par lietderības revīziju, lai:

1) kontrolētu pašvaldības finanšu līdzekļu izlietošanu atbilstoši pieņemtajam budžetam un tāmēm;

2) pārbaudītu pašvaldības iestāžu un pašvaldības kapitālsabiedrību vadītāju un amatpersonu finansiālās darbības likumību un lietderību;

3) kontrolētu, vai pašvaldības finanšu līdzekļi un manta tiek apsaimniekota atbilstoši domes lēmumiem un iedzīvotāju interesēm.

77. pants. Pašvaldības iekšējās kontroles sistēma

(1) Pašvaldībā izveido iekšējās kontroles sistēmu.

(2) Iekšējās kontroles sistēmas mērķis ir nodrošināt pašvaldības:

1) efektīvu, lietderīgu un ekonomisku darbību atbilstoši kompetencei, izvirzītajiem mērķiem, uzdevumiem un pieejamiem resursiem;

2) darbību sabiedrības interesēs, veicinot labu pārvaldību;

3) iespējamo korupcijas un interešu konflikta izveidošanās risku novēršanu;

4) mantas un finanšu līdzekļu izšķērdēšanas, neefektīvas un nelietderīgas izmantošanas novēršanu;

5) pieļauto kļūdu savlaicīgu identificēšanu un novēršanu un nepieciešamo uzlabojumu veikšanu;

6) savlaicīgu ticamas finanšu vai vadības informācijas iegūšanu un aizsardzību pret informācijas neatļautu izpaušanu.

(3) Lai nodrošinātu efektīvu darbību, pārvaldības, risku vadības un kontroles novērtēšanai pašvaldībās izveido iekšējā audita sistēmu. Pašvaldības var sadarboties iekšējā audita veikšanā.

IX nodaļa
Pašvaldību sadarbība, dalība biedrībās un nodibinājumos

78. pants. Sadarbības veidi

(1) Pašvaldības sadarbojas, ievērojot Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteikto.

(2) Pašvaldībām ir tiesības veidot kopīgas biedrības, iestādes un komisijas, kā arī iestāties tajās.

(3) Pašvaldības un pašvaldību biedrības var sadarboties ar citu valstu pašvaldībām, to apvienībām un citām ārvalstu institūcijām, ja šāda sadarbība nav pretrunā ar normatīvajiem aktiem, starptautiskajām saistībām un atbilst vienotai valsts ārpolitikai. Pašvaldības pirms sadarbības uzsākšanas ar ārvalstu pašvaldībām, pašvaldību biedrībām un citām ārvalstu institūcijām konsultējas ar Ārlietu ministriju, ja to lūdz Ārlietu ministrija vienotas valsts ārpolitikas īstenošanai. Pašvaldībai vai pašvaldību biedrībai ir pienākums informēt Ārlietu ministriju par noslēgto sadarbības līgumu ar ārvalstu pašvaldību, pašvaldību apvienību un citām ārvalstu institūcijām.

79. pants. Pašvaldības dalība biedrībās un nodibinājumos

(1) Pašvaldību kopīgu interešu īstenošanai pašvaldības var dibināt kopīgas biedrības un nodibinājumus, ievērojot šajā likumā un Biedrību un nodibinājumu likumā noteikto.

(2) Pašvaldību biedrība, kurā par biedriem ir iestājusies vairāk nekā puse no visām valstspilsētu pašvaldībām, kā arī vairāk nekā puse no visām novadu pašvaldībām, ir tiesīga pārstāvēt pašvaldības sarunās ar Ministru kabinetu.

(3) Dome var lemt par pašvaldības dalību biedrībā vai nodibinājumā, kas neatbilst šā panta pirmajā daļā noteiktajam, ja pašvaldības dalību biedrībā vai nodibinājumā paredz starptautiskie normatīvie akti, likums vai Ministru kabineta noteikumi vai pašvaldības dalība ir nepieciešama sabiedrības virzītas vietējās attīstības īstenošanai.

(4) Biedrībā vai nodibinājumā pašvaldību pārstāv domes priekšsēdētājs vai cita domes pilnvarota pašvaldības amatpersona.

80. pants. Kopīgas iestādes

(1) Kopīgu uzdevumu risināšanai pašvaldības, savstarpēji vienojoties, var izveidot kopīgas iestādes. Šādas iestādes darbojas uz attiecīgo domju apstiprināta nolikuma pamata. Nolikums nosaka pašvaldību kopīgās iestādes (turpmāk — kopīgā iestāde) kompetenci, tās finansēšanas, uzraudzības, likvidēšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā notiek izstāšanās no kopīgās iestādes, un citus pašvaldību kopīgās iestādes darbības jautājumus.

(2) Publisko un privāto tiesību jomā kopīgā iestāde darbojas attiecīgo publisko tiesību juridisko personu vārdā. Kopīgajai iestādei īpašumā, valdījumā vai lietošanā var būt kustama manta. Nekustamais īpašums kopīgajai iestādei var būt valdījumā vai lietošanā. Kopīgajai iestādei ir patstāvīgs budžets.

(3) Ja pašvaldības nolikumā vai citā ārējā normatīvajā aktā nav noteikts kopīgās iestādes administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanas pienākums, šīs iestādes administratīvos aktus un faktisko rīcību var pārsūdzēt tiesā. Par kopīgās iestādes nodarītajiem zaudējumiem publisko vai privāto tiesību jomā atbild šo iestādi veidojošās pašvaldības proporcionāli to skaitam, ja pašvaldības nevienojas citādi.

(4) Kopīgās iestādes pārraudzību šo iestādi izveidojušās pašvaldības īsteno ar uzraudzības padomes starpniecību. Ja pašvaldības izveido vairākas kopīgās iestādes, to pārraudzībai var izveidot vienu uzraudzības padomi. Šīs padomes sastāvā ir vismaz trīs locekļi, bet ne mazāk par kopīgo iestādi veidojošo pašvaldību skaitu. Katra pašvaldība darbam uzraudzības padomē deleģē domes priekšsēdētāja vietnieku, kā arī, pēc saviem ieskatiem, — citas amatpersonas. Kopīgās iestādes uzraudzības padomes darbu vada uzraudzības padomes priekšsēdētājs. Uzraudzības padomes priekšsēdētāja pienākumus pilda pēc iedzīvotāju skaita lielākās pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks, ja pašvaldības nevienojas citādi. Uzraudzības padome darbojas saskaņā ar attiecīgo pašvaldību domju apstiprinātu nolikumu, kurā reglamentē šīs padomes kompetenci un darbības kārtību, kā arī padomes priekšsēdētāja izraudzīšanās kārtību, padomes locekļu tiesības, pienākumus un aizvietošanas kārtību. Uzraudzības padome:

1) apstiprina kopīgās iestādes darbības plānu un gada budžetu;

2) nosaka kopīgās iestādes vadītāja mēnešalgu;

3) pieņem darbā un atbrīvo no tā, kā arī disciplināri soda kopīgās iestādes vadītāju;

4) novērtē kopīgās iestādes darbības rezultātus, kā arī ir tiesīga pieprasīt un saņemt informāciju par šīs iestādes darbību;

5) veic citus normatīvajos aktos noteiktos pienākumus.

(5) Pašvaldības var izveidot kopīgo iestādi — pašvaldības aģentūru, kuras izveidi un darbību nosaka Publisko aģentūru likums.

81. pants. Pašvaldību kopīga komisija

(1) Pašvaldību uzdevumu vai autonomo funkciju izpildes nodrošināšanai pašvaldības var izveidot kopīgu komisiju. Lēmumu par kopīgas komisijas izveidošanu pieņem katras komisiju veidojošās pašvaldības dome.

(2) Pašvaldību kopīgā komisija (turpmāk — kopīgā komisija) darbojas saskaņā ar nolikumu, kuru apstiprina katras komisiju veidojošās pašvaldības dome. Nolikums nosaka kopīgās komisijas kompetenci, finansēšanas, uzraudzības un likvidēšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā notiek pašvaldības izstāšanās no kopīgās komisijas vai iestāšanās tajā, un citus kopīgās komisijas darbības jautājumus.

(3) Publisko un privāto tiesību jomā kopīgā komisija darbojas kopīgo komisiju veidojošo publisko tiesību juridisko personu vārdā.

(4) Kopīgo komisiju var pilnvarot pieņemt lēmumus atbilstoši tās kompetencei. Ja pašvaldības nolikumā vai citā ārējā normatīvajā aktā nav noteikts kopīgās komisijas administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanas pienākums, šīs komisijas administratīvos aktus un faktisko rīcību var pārsūdzēt administratīvajā tiesā.

(5) Par kopīgās komisijas nodarītajiem zaudējumiem publisko vai privāto tiesību jomā atbild kopīgo komisiju veidojošās pašvaldības proporcionāli to skaitam, ja pašvaldības nevienojas citādi.

X nodaļa
Pašvaldības un Ministru kabinets

82. pants. Vispārējās pašvaldību intereses

(1) Ministru kabinets ar pašvaldībām saskaņo jautājumus, kas skar visu pašvaldību intereses:

1) likumprojektus un Ministru kabineta noteikumu projektus, kuri attiecas uz pašvaldībām;

2) kārtējā saimnieciskajā gadā pašvaldībām piešķiramo dotāciju un mērķdotāciju apmērus;

3) valsts budžeta dotāciju pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam;

4) pašvaldībām deleģēto pārvaldes uzdevumu finansēšanas avotus;

5) citus ar pašvaldību budžeta plānošanu saistītus jautājumus, par kuriem Ministru kabinets katru gadu pirms saimnieciskā gada sākuma vienojas ar pašvaldībām.

(2) Pašvaldības šā panta pirmajā daļā minēto jautājumu saskaņošanas procesā pārstāv šā likuma 79. panta otrajā daļā minētā pašvaldību biedrība.

(3) Ministru kabinetu saskaņošanas procesā pārstāv attiecīgās nozares ministrs vai viņa pilnvarota persona.

(4) Kārtību, kādā Ministru kabinets ar pašvaldībām saskaņo šā panta pirmajā daļā minētos jautājumus, nosaka Ministru kabinets.

83. pants. Sarunu protokols

(1) Saskaņošanas rezultāti par šā likuma 82. panta pirmajā daļā minētajiem jautājumiem tiek noformēti sarunu protokola veidā, ja likums vai Ministru kabineta noteikumi neparedz citu saskaņošanas kārtību.

(2) Sarunu protokolu par saskaņotajiem jautājumiem un domstarpībām izskata Ministru kabinets.

(3) Ministru kabinets, nosūtot Saeimai gadskārtējo valsts budžeta likumprojektu vai vidēja termiņa budžeta ietvara

likumprojektu, tam pievieno šā panta pirmajā daļā minēto protokolu, kurā fiksēti ar pašvaldībām saskaņotie jautājumi un domstarpības.

84. pants. Ministru kabineta pilnvaras

(1) Ministru kabineta loceklim vai viņa pilnvarotam pārstāvim ir tiesības piedalīties domes sēdē un sniegt viedokli jautājumā par attiecīgās nozares politiku.

(2) Ministru kabinetam un Ministru kabineta loceklim ir tiesības saņemt no pašvaldības informāciju jautājumos, kas saistīti ar attiecīgās pašvaldības darbību un valsts tiešās pārvaldes kompetenci nozares politikā.

(3) Nozares ministrijai, veicot tās kompetencē esošās politikas īstenošanas iekšējo auditu vai starpresoru auditu, ir tiesības saņemt no pašvaldības informāciju, piekļūt tās resursiem, telpām, fizisko personu datiem, kā arī saņemt skaidrojumus jautājumos, kas saistīti ar attiecīgo iekšējo auditu.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums "Par pašvaldībām" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 11. nr.; 1995, 14. nr.; 1996, 13. nr.; 1997, 5., 23., 24. nr.; 1998, 6., 15., 22. nr.; 2000, 2., 14. nr.; 2001, 3. nr.; 2002, 14. nr.; 2003, 14. nr.; 2005, 6. nr.; 2008, 16. nr.; 2009, 2., 14. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 196. nr.; 2010, 106., 205. nr.; 2011, 201. nr.; 2013, 36. nr.; 2014, 123. nr.; 2015, 208. nr.; 2019, 251. nr.; 2020, 37., 202.A nr.; 2021, 118. nr.).

2. Šā likuma 4. panta pirmās daļas 21. punkts daļā par pašvaldības pienākumu nodrošināt atskurbināšanas pakalpojumu pieejamību un 14. punkts daļā par pienākumu izveidot un finansēt pašvaldības policiju stājas spēkā 2024. gada 1. janvārī.

3. Attiecībā uz pašvaldības administrācijas darbiniekiem, ar kuriem darba tiesiskās attiecības nodibinātas līdz 2022. gada 31. decembrim, šā likuma 20. panta sestā, septītā, astotā un devītā daļa ir piemērojama no 2024. gada 1. janvāra.

4. Dome līdz 2023. gada 30. jūnijam lemj par darba tiesisko attiecību turpināšanu ar pašvaldības izpilddirektoru, ja viņš tam piekrīt, un viņa iecelšanu amatā, ievērojot šā likuma 21. pantā noteikto kārtību. Ja pašvaldības izpilddirektors nepiekrīt turpināt darbu izpilddirektora amatā, dome lemj par izpilddirektora amata kandidātu konkursa rīkošanu. Pašvaldības izpilddirektora pilnvaru termiņu skaita no dienas, kad viņš ir iecelts amatā šajā punktā noteiktajā kārtībā.

5. Dome līdz 2023. gada 30. jūnijam ieceļ pašvaldības izpilddirektora vietnieku, ievērojot šā likuma 21. pantā noteikto kārtību, ja izpilddirektora vietnieka amats ir paredzēts pašvaldības nolikumā. Ja pašvaldībā jau ir izpilddirektora vietnieks, viņa iecelšana amatā tiek izvērtēta pārejas noteikumu 4. punktā noteiktajā kārtībā.

6. Dome izvērtē uz likuma "Par pašvaldībām" normu pamata izdoto saistošo noteikumu atbilstību šim likumam un izdod jaunus saistošos noteikumus atbilstoši šajā likumā ietvertajam pilnvarojumam. Līdz jaunu saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 30. jūnijam piemērojami uz likuma "Par pašvaldībām" normu pamata izdotie saistošie noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

7. Pašvaldības gadskārtējā budžetā paredz finansējumu līdzdalības budžetam, sākot ar 2025. gadu.

8. Šā likuma 71. panta pirmās daļas 4. un 5. punktā paredzētie domes deputāta amata savienošanas ierobežojumi ir attiecināmi uz domes deputātiem, kas amatā ievēlēti, sākot ar 2025. gada pašvaldību vēlēšanām. Domes deputāti, kuri amatu domē ieņem līdz 2025. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētās domes pirmās sēdes dienai, nedrīkst ieņemt:

1) attiecīgās pašvaldības iestādes vadītāja vai viņa vietnieka amatu, izņemot amatu iestādē, kas īsteno šā likuma 4. panta pirmās daļas 4., 5., 6. vai 7. punktā noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas;

2) valdes locekļa amatu attiecīgās pašvaldības kapitālsabiedrībā, tādā kapitālsabiedrībā, kurā pašvaldības daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopā ar citām pašvaldībām pārsniedz 50 procentus, un tādā kapitālsabiedrībā, kurā vienas vai vairāku pašvaldības kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopā pārsniedz 50 procentus, izņemot kapitālsabiedrību, kas īsteno no šā likuma 4. panta pirmās daļas 6. vai 7. punktā noteiktajām pašvaldības autonomajām funkcijām izrietošu pārvaldes uzdevumu.

9. Šā likuma 77. panta trešajā daļā ietvertais pienākums pašvaldībai izveidot iekšējā audita sistēmu stājas spēkā 2024. gada 1. janvārī.

10. Pašvaldības līdz 2023. gada 30. jūnijam likvidē to izveidotās biedrības un nodibinājumus, kas neatbilst šā likuma 79. pantā noteiktajam, vai izbeidz savu dalību šādās biedrībās un nodibinājumos.

11. Ministru kabinets līdz 2023. gada 31. decembrim izdod šā likuma 82. panta ceturtajā daļā minētos noteikumus. Pašvaldību un ministriju sarunu rīkošanai 2023. gadā piemērojami Ministru kabineta 2004. gada 6. jūlija noteikumi Nr. 585 "Kārtība, kādā Ministru kabinets saskaņo ar pašvaldībām jautājumus, kas skar pašvaldību intereses", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

12. Ministru kabinets līdz 2023. gada 31. martam:

1) pieņem nepieciešamos grozījumus Ministru kabineta noteikumos, lai tos saskaņotu ar šo likumu;

2) izstrādā un iesniedz Saeimai likumprojektus par nepieciešamajiem grozījumiem citos likumos, lai tos saskaņotu ar šo likumu.

13. Šā likuma prasība vērsties kompetentajā valsts drošības iestādē, lai saņemtu speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam, piemērojama tiem domju priekšsēdētājiem un priekšsēdētāju vietniekiem, kuri attiecīgo amatu ieņems pēc 2025. gada pašvaldību vēlēšanām. Ja līdz 2025. gada pašvaldību vēlēšanām Saeima pieņem likumu par domes atlaišanu un notiek jaunas domes vēlēšanas, šī prasība piemērojama arī jaunievēlētās domes priekšsēdētājam un priekšsēdētāja vietniekam.

(21.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.06.2024.)

14. Pašvaldība normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nosūta pieprasījumu kompetentajai valsts drošības iestādei par speciālās atļaujas pieejai valsts noslēpumam piešķiršanu personām, kas pašvaldības izpilddirektora vai izpilddirektora vietnieka amatu ieņem 2024. gada 1. jūnijā, ne vēlāk kā viena mēneša laikā no šā datuma. Ja speciālā atļauja pieejai valsts noslēpumam netiek saņemta, persona no pašvaldības izpilddirektora vai izpilddirektora vietnieka amata atbrīvojama.

(21.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.06.2024.)

Likums stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 2022. gada 20. oktobrī.

Valsts prezidents *E. Levits*

Rīgā 2022. gada 4. novembrī

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"